

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM

za 2017 rok

Piotrków Trybunalski kwiecień 2018 rok

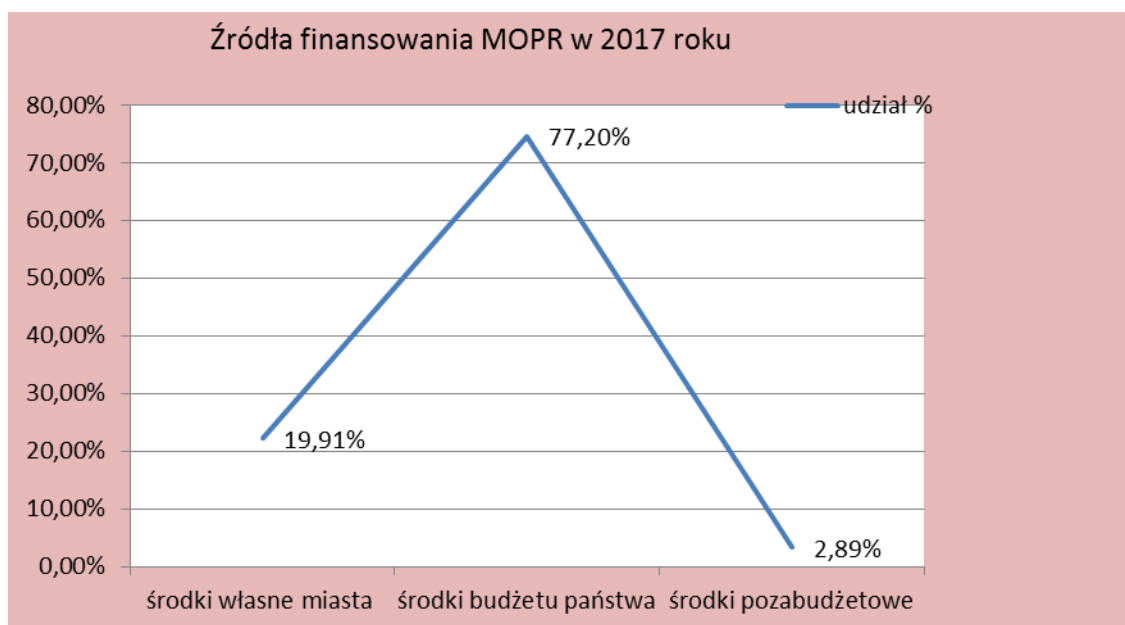
SPIS TREŚCI

I.	Wstęp.....	s. 3
II.	Adresaci pomocy społecznej.....	s. 5
III.	Zadania pomocy społecznej.....	s. 6
IV.	Zadania własne miasta Piotrków Trybunalski.....	s. 6
V.	Podjęmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb.....	s. 13
VI.	Zadania zlecone miasta Piotrków Trybunalski.....	s. 17
VII.	Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.....	s. 18
VIII.	Zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej	s. 23
IX.	Działania Klubu Wolontariusza.....	s. 36
X.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami.....	s. 36
XI.	Rehabilitacja Społeczna Osób Niepełnosprawnych.....	s. 38
XII.	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.....	s. 44
XIII.	Świadczenia Rodzinne.....	s. 45
XIV.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	s. 49
XV.	Dodatki mieszkaniowe.....	s. 49
XVI.	Dodatki energetyczne.....	s. 50
XVII.	Karta Dużej Rodziny	s. 50
XVIII.	Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych	s. 51
XIX.	Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.....	s. 51
XX.	Podsumowanie.....	s. 53
XXI.	Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2014-2017 –	s. 54
XXII.	Bilans potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2018 roku	s. 56

I. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zwany dalej „Ośrodkiem” jest jednostką organizacyjną Miasta Piotrków Trybunalski powołaną do wykonywania zadań samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej. Ponadto realizuje zadania wynikające z innych ustaw jak z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych oraz pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa. Duże znaczenie dla realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych mają również środki finansowe pozyskiwane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania Ośrodka w 2017 roku przedstawia poniższy wykres.

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Ośrodek, zgodnie ze statutem realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej własne i zlecone z zakresu administracji rządowej należące do właściwości gminy i powiatu. Zadania Ośrodka określają również ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o dodatkach mieszkaniowych.

W 2017 roku Ośrodek realizował szerokie spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisywały się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 dla Miasta Piotrkowa Trybunalskiego przyjętą uchwałą Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego Nr XL/737/14 z dnia 29 stycznia 2014 roku.

II. Adresaci pomocy społecznej

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- a. ubóstwa;
- b. sieroctwa;
- c. bezdomności;
- d. bezrobocia;
- e. niepełnosprawności;
- f. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- g. przemocy w rodzinie; potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- h. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- i. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- j. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- k. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- l. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- m. alkoholizmu lub narkomanii;
- n. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- o. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekraczał kwoty **634 zł**,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty **514 zł**;

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych wyżej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Podstawą do przyznania lub odmowy pomocy finansowej jest wywiad środowiskowy przeprowadzany przez terenowego pracownika socjalnego. Wywiad środowiskowy przeprowadza się w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia z pomocy społecznej lub w terminie 2 dni w sprawach nie cierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji, od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia (Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – Dz. U. 2016, poz. 1406).

Na podstawie informacji uzyskanych w toku wywiadu środowiskowego pracownik socjalny sporządza diagnozę sytuacji rodziny, plan pracy z rodziną i ustala zakres pomocy.

III. Zadania pomocy społecznej

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

IV. Zadania własne miasta Piotrków Trybunalski

Zgodnie z art.17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
3. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
4. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
5. opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe;
6. praca socjalna;
7. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych;
8. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
9. dożywianie dzieci;
10. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
11. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
12. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
13. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
14. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 2 w/w ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.

Główne zadania realizowane w 2017 roku przez Ośrodek stanowiły:

1. Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- osobie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (kwota zasiłku nie może być wyższa niż 634 zł);
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny (tj. 514 zł na osobę).

W 2017 roku minimalna wysokość zasiłku okresowego dofinansowanego z budżetu państwa wynosiła:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Okres, na jaki był przyznawany zasiłek okresowy ustalał Ośrodek na podstawie okoliczności danej sprawy. Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił zasiłki okresowe na kwotę **2.568.191,77 zł** (w tym: 2.565.397,27 zł – dotacja; 2.794,50 zł – środki własne). Zasiłki okresowe wypłacono dla **1.495** rodzin (**3.468** osób w tych rodzinach). Średnia wysokość zasiłku okresowego na rodzinę wyniosła **258,24 zł**.

2. Zasiłki celowe

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej rodzinie lub osobie może być przyznany zasiłek celowy na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu.

Główne przeznaczenie zasiłków celowych w 2017 roku przedstawiało się następująco:

- leki i leczenie: **495** osób na kwotę **173.183,85 zł**;
- zakup obuwia: **222** osoby na kwotę **18.260,00 zł**;
- zakup odzieży: **143** osoby na kwotę **13.545,00 zł**;
- dofinansowanie do opłaty energii elektrycznej: **308** osób na kwotę **71.510,48 zł**;
- dofinansowanie do opłaty czynszu/wody: **24** osoby na kwotę **5.866,11 zł**;
- dofinansowanie do opłaty gazu: **172** osoby na kwotę **28.303,54 zł**;
- dofinansowanie do remontu: **47** osób na kwotę **11.090,67 zł**;
- specjalne zasiłki celowe: **195** osób na kwotę **71.846,65 zł** ;
- zdarzenia losowe: **6** osób na kwotę **4.800,00 zł**;
- inne: **14.865,43 zł**.

Łącznie wydatki na ten cel wyniosły: **413.271,73 zł**.

3. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku został ustanowiony wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Celem tego programu było:

1. wspieranie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym;
2. poprawa poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
3. poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
4. kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Na podstawie Programu w 2017 r. realizowane były działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Pomoc ta udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

W ramach w/w Programu osobie lub rodzinie mógł być przyznany zasiłek celowy na posiłek wtedy, gdy dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza 150% kryterium dochodowego - 771 zł; w przypadku gospodarstwa jednoosobowego dochód – 951 zł.

Na realizację programu w 2017 roku Ośrodek wydatkował kwotę w wysokości **3.913.444,35 zł** [środki własne wyniosły 1.565.377,74 zł oraz dotacja wyniosła 2.348.066,61 zł]. Łącznie programem objęto **4.653 osoby**, w tym:

- **252** dzieci i młodzieży – **117.354,00 zł** (236 osób w szkołach podstawowych, 16 dzieci w przedszkolach);
- **51** osób otrzymało tzw. „gorący posiłek lub pełen obiad” – **58.523,40 zł**
- **4.553** osoby otrzymały pomoc w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności – **3.697.040,00 zł**;
- **67** osób otrzymało świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych – **36.040,00 zł**.

W miesiącu grudniu 2017 roku Ośrodek był współorganizatorem wieczerzy wigilijnej w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, w której uczestniczyło **210** osób skierowanych przez Ośrodek. Koszt wieczerzy wyniósł **5.323,50 zł** (w tym: z programu dożywiania 177 osób na kwotę 4.486,95zł i specjalne zasiłki celowe 33 osoby na kwotę 836,55zł) .

4. Program wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin najuboższych

Wypoczynkiem letnim organizowanym przez Ośrodek objęte zostały dzieci z rodzin spełniających kryterium dochodowe oraz, w których występowała jedna z niżej wymienionych dysfunkcji:

- rodziny niepełne;
- długotrwała choroba;
- bezrobocie;
- wielodzietność;
- patologia społeczna.

Organizacja wycieczki letniej dzieci i młodzieży poprzedzona została szczegółowym rozeznaniem potrzeb w tym zakresie. Ośrodek zapewnił w okresie wakacji wsparcie dla rodzin i dzieci w różnorodnych formach, takich jak:

- **43** dzieci wypoczywało na koloniach w miejscowości Pogorzelica (01.08.-14.08.2017 r.). Nieodpłatne skierowania na ww. kolonie do MOPR przekazało Kuratorium Oświaty;
- dofinansowanie do kolonii i obozów sportowych:
Ośrodek udzielił częściowych **5 dofinansowań** do indywidualnych skierowań na kolonie i obozy sportowe dla dzieci na kwotę **1.595,00 zł**;
- **7** dzieci z rodzin wielodzietnych w okresie 08.07.-21.08.2017 r. wypoczywało w Załęczu Wielkim (Ośrodek szkoleniowo-Wypoczynkowy ZHP „Nadwarciański Gród”). Organizatorem tego wycieczki był Związek Harcerstwa Polskiego;
- **39** dzieci zostało skierowane na półkolonie letnie, realizowane w czterech turnusach, w okresie 26.06.-18.08.2017 r. Organizatorem wycieczki była Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”.

Łącznie z wycieczki letniej w 2017 roku skorzystało 94 dzieci. Ośrodek wydatkował na ten cel kwotę w wysokości 1.595,00 zł.

5. Zaopatrzenie w opał

W okresie jesienno-zimowym w 2017 roku Ośrodek zrealizował pomoc w postaci zaopatrzenia w opał, w tym:

- zasiłki celowe na zakup opału dla **314** rodzin w kwocie **194.661,00 zł**
- opał w naturze dla **384** rodzin w kwocie **257.232,00 zł**
- specjalny zasiłek celowy na opał dla **176** rodzin w kwocie **106.775,00 zł**

Jedna tona opału wraz z dowozem do miejsca zamieszkania klienta kosztowała **699 zł**. Opał w naturze otrzymały przede wszystkim osoby samotne w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, rodziny wielodzietne, jak również osoby i rodziny, w których występowało niebezpieczeństwo, że przyznana pomoc pieniężna na zakup opału mogłaby zostać wykorzystana niezgodnie z jej przeznaczeniem. Zasiłki celowe były realizowane w kasie Ośrodka w wysokościach stanowiących równowartość 0,5 tony lub 1 tony opału bądź też stanowiące dofinansowanie do zakupu opału.

Łącznie w 2017 roku na opał wykorzystano kwotę 558.668,00 zł i ogółem tą formą pomocy objęto 843 rodziny.

6. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Świadczenie to dotyczy pochówku osób bezdomnych, samotnych, a pozostających bez źródła dochodu oraz tych osób, których rodzina nie posiada uprawnień do zasiłku pogrzebowego z ZUS i znajduje się w trudnej sytuacji finansowej.

W 2017 roku Ośrodek pokrył koszty pochówku 15 osób na kwotę 54.278,00 zł.

7. Usługi opiekuńcze

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych. Pomoc ta jest świadczona dla osób samotnych jak również dla osób żyjących w rodzinie, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagają pomocy w czynnościach życia codziennego. Zakres usług jest dostosowany odpowiednio do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osoby objętej opieką i ustalany jest podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Przedmiotowa pomoc jest przyznawana decyzją administracyjną, która zawiera: zakres świadczonych usług opiekuńczych, ilość godzin oraz odpłatność za usługi.

W 2017 roku usługi opiekuńcze świadczyły opiekunki zatrudnione w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Piotrkowie Trybunalskim ul. Wojska Polskiego 127. Usługi były świadczone bezpłatnie, za częściową lub całkowitą odpłatnością świadczeniobiorców w zależności od ich sytuacji materialnej i zdrowotnej. Uchwałą Nr XIV/268/11 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 30 listopada 2011 r. zmienioną uchwałą nr XXIV/445/12 Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania – zostały określone szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

Koszt 1 godziny usług wyniósł 20,30 zł. Usługami opiekuńczymi realizowanymi z budżetu gminy objęto 305 osób.

8. Praca socjalna – kontrakt socjalny

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: prowadzenie profesjonalnej pracy socjalnej poprzez:

- udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej;
- pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów;
- współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami.

Praca socjalna udzielana jest niezależnie od dochodu osoby oczekującej wsparcia.

Dla podniesienia skuteczności działań z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny może działać w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc. Zawarcie kontraktu socjalnego ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby i rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba i rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Biorąc pod uwagę cel kontraktu socjalnego, powinien być on zawierany przede wszystkim w tych sytuacjach, w których istnieje możliwość

podjęcia przez osobę lub rodzinę działań zmierzających do przezwyciężenia problemów i wyjścia z trudnej sytuacji życiowej (np. bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizm, narkomania).

Pracownicy socjalni w 2017 roku zawarli **115** kontraktów, z czego:

- zrealizowanych zostało **68** kontraktów;
- **26** kontraktów jest w trakcie realizacji;
- **21** kontraktów zostało zerwanych przez klientów.

Kontrakty zawierane były głównie z osobami bezrobotnymi i osobami niezaradnymi życiowo, dotyczyły:

- podjęcia leczenia odwykowego – 14
- uporządkowania mieszkania – 1
- złożenia wniosku o dodatek mieszkaniowy – 2
- złożenia wniosku o przydział lokalu – 17
- zarejestrowania w Powiatowym Urzędzie Pracy – 9
- aktywnego poszukiwania pracy – 40
- współpracy z asystentem rodziny – 19
- pozostałe – 13

Ponadto w ciągu całego roku terenowi pracownicy socjalni Ośrodka dokonali **19.021** wizyt w środowiskach oraz udzielili **392** środowiskom pomocy wyłączenie w postaci pracy socjalnej.

9. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W myśl obowiązującej ustawy o pomocy społecznej do obowiązkowych zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy między innymi kierowanie osób do domów pomocy społecznej, a także ponoszenie przez gminę częściowej odpłatności za ich pobyt w tego typu placówkach. Do ponoszenia odpłatności za pobyt w dps zobowiązanymi są w następującej kolejności:

- mieszkaniowiec domu;
- małżonek, zstępni (dzieci, wnuki) przed wstępnymi (rodzice, dziadkowie);
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Jeżeli dochód mieszkańca wystarcza na pokrycie całości opłaty za dom pomocy społecznej, rodzina i gmina nie ma obowiązku partycypowania w tych kosztach. Mieszkaniec domu wnosi opłatę w wysokości ustalonej do średniomiesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu netto. Zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności w drugiej kolejności są małżonek, zstępni i wstępnymi, którzy wnoszą opłatę w wysokości ustalonej w zawartej z nimi umowie. Ustawodawca zastrzegł jednak, że rodzina zobowiązana jest do pokrycia odpłatności, gdy:

1. w przypadku osoby samotnie gospodarującej jej dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, tj. wyższy od kwoty 1.902 zł netto (300% x 634 zł) miesięcznie.
Ponadto kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium;
2. w przypadku osoby w rodzinie, posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. wyższy od kwoty 1.542 zł (300% x 514 zł) miesięcznie.

W ostatniej kolejności zobowiązaną do odpłatności za pobyt w dps jest gmina kierująca osobę do domu pomocy społecznej. Gmina wnosi opłatę w wysokości różnicy między średnim miesięcznym kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca i jego rodzinę. Gmina została również obciążona obowiązkiem wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej w przypadku niewywiązywania się z odpłatności mieszkańca lub członków jego rodziny. Gminie przysługuje w tym przypadku prawo dochodzenia zwrotu poniesionych na ten cel wydatków.

W 2017 roku gmina wydatkowała kwotę 6.484.407,27 zł na opłacenie pobytu 281 osób w domach pomocy społecznej.

10. Zasiłki stałe

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej – 634 zł;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie – 514 zł.

Zasiłek stały stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium dochodowego przy czym wysokość zasiłku stałego nie może być wyższa niż 604 zł i niższa niż 30 zł.

W 2017 roku Ośrodek objął tą formą pomocy **708** osób na łączną kwotę **3.282.004,28 zł**, a średnia wysokość zasiłku wyniosła **475,24 zł**.

11. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia Ośrodek realizuje na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Świadczeniem tym objęte były osoby korzystające z zasiłków stałych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, świadczeń pielęgnacyjnych nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W 2017 roku składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosiła **9%** od wysokości otrzymywanego świadczenia. Ośrodek opłacił składki na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę **468.551,21 zł** dla **819** osób, w tym dla:

- **631** osób pobierających zasiłek stały na kwotę **273.933,77 zł**,
- **138** osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne na kwotę **174.587,04 zł**,
- **34** osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy na kwotę **12.402,00 zł**,
- **16** osób pobierających zasiłek dla opiekunów na kwotę **7.628,40 zł**.

12. Ośrodki Wsparcia – (udzielanie schronienia)

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy między innymi udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. W 2017 roku Ośrodek wydatkował kwotę w wysokości **509,84 zł** na pokrycie kosztów pobytu jednej matki z dziećmi w ośrodku wsparcia – Domu Samotnej Matki w Łodzi (czas pobytu – 27.09.-02.10.2017).

V. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb

1. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa na samorządach lokalnych.

W związku z powyższym pracownicy socjalni Ośrodka systematycznie podnosili swoje kompetencje i umiejętności w zakresie rozpoznawania przemocy domowej i pomocy ofiarom przemocy poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach.

W celu zwiększenia efektywności pracy i jej usystematyzowania funkcjonowały w Ośrodku procedury monitorowania i wspierania rodzin problemowych. Zgodnie z nimi pracownik socjalny po ustaleniu - w trakcie wywiadu środowiskowego - sytuacji rodziny, mógł podjąć następujące działania: wprowadzić do pracy z rodziną asystenta; przeprowadzić rozmowy z pedagogiem szkolnym, zgłosić sprawy pielęgniarce środowiskowej lub lekarzowi pierwszego kontaktu, wystąpić do sądu w sprawie wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi. Ponadto pracownik był w stałym kontakcie z rodziną, a w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wykonywania obowiązków opiekuńczych uruchamia procedury w celu pilnego umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Podczas pobytu dziecka w placówce pracownik socjalny pracował z rodziną w celu ewentualnego powrotu dzieci do domu rodzinnego, a w przypadku powrotu dziecka w dalszym ciągu sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem rodziny. Dodatkowo angażuje również do współpracy z rodziną – kuratora sądowego, dzielnicowego, pedagoga szkolnego jak również uczula sąsiadów, aby w przypadku niepokojących sytuacji natychmiast informować MOPR, ewentualnie policję.

W 2017 roku Ośrodek skierował do sądu 18 spraw o wgląd w sytuację dzieci i podjęcie stosownych działań w zakresie ewentualnego wydania zarządzeń opiekuńczych nad dziećmi. Pracownicy socjalni 38 osób skierowali do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do Prokuratury Rejonowej i Komendy Miejskiej Policji skierowano 15 spraw.

Ofiarom przemocy domowej udzielana była natychmiastowa, specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb poradnictwo socjalne lub prawne. Powyższa pomoc świadczona była w Ośrodku Interwencji Kryzysowej działającym przy Ośrodku. W sytuacjach uzasadnionych udzielane było wsparcie w postaci schronienia dla ofiar przemocy.

Niezmiernie istotna była współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej. Pracownicy socjalni systematycznie współpracowali z policją, strażą miejską, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, lekarzami oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

Ośrodek podjął działania w celu rozszerzenia działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez aktywne włączenie się do akcji organizowanej przez Ministerstwo Sprawiedliwości pod nazwą „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

1.1. Realizacja programu „Kalejdoskop Radości”

W 2017 roku Ośrodek zrealizował program współfinansowany ze środków Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą „Kalejdoskop Radości” w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wydatki poniesione na ten cel wyniosły **53.956,09 zł** (w tym: 42.606,60 zł - dotacji celowa; 11.349,49 zł – środki własne).

1.2. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Uchwałą Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 27 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania oraz Zarządzeniem Nr 355 Prezydenta Miasta Piotrkowa Trybunalskiego z dnia 12 sierpnia 2011 r. W skład Zespołu weszło 18 osób, przedstawiciele jednostek organizacji pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych.

Ośrodek zgodnie z art. 9 a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zapewniał obsługę organizacyjno – techniczną powołanego Zespołu. Trzech starszych specjalistów pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie pełniło funkcję Przewodniczącego, Sekretarza Zespołu i Członka Zespołu.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ponadto jednym z zadań Zespołu było tworzenie grup roboczych. W skład tych grup weszli m.in. pracownicy socjalni, którzy wspólnie z przedstawicielami innych instytucji podejmowali działania zmierzające do rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

W 2017 roku pracownicy socjalni wchodzili w skład 244 grup roboczych oraz uczestniczyli w 1.086 spotkaniach tych grup. W 2017 roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 316 Niebieskich Kart. Na tej podstawie grupy robocze opracowały i realizowały indywidualne plany pomocy dla każdej rodziny, inicjowały działania w stosunku do osób stosujących przemoc oraz monitorowały sytuację w tych rodzinach. Ponadto na przełomie całego roku Zespół Interdyscyplinarny był organizatorem wielu szkoleń m.in. dot.: „Profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie w perspektywie Zespołu Interdyscyplinarnego”; „Możliwości rozwiązań sytuacji trudnych i skomplikowanych w pracach grup roboczych”; „Motywowania do leczenia odwykowego”; „Odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą w rodzinie”. Zespół był również organizatorem konferencji pt.: „Przemoc oznaką słabości”, której celem było zwrócenie uwagi mieszkańców miasta na problem przemocy w rodzinie, a także zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku. W trakcie konferencji poruszono kwestie m.in. genezy zjawiska przemocy, identyfikacji, czynników ryzyka, przeciwdziałania przemocy, psychospołecznych aspektów przemocy, sytuacji sprawców przemocy w polskim systemie więziennictwa oraz przedstawiono dotychczasowe działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Koszty funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w 2017 roku wyniosły **11.913,36 zł**.

1.3 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego

W strukturze Ośrodka funkcjonuje **Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, który udziela szybkiej i profesjonalnej pomocy w postaci porad prawnych, psychologicznych i pedagogicznych osobom znajdującym się w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych i zmagających się z problemami w rodzinie. Pomoc jest skierowana do osób dorosłych, jak również i dzieci.

Najczęściej zgłaszanymi problemami przez klientów były sprawy związane z alkoholizmem i przemocą, konfliktami rodzinnymi, rozwodem i alimentami, prawem lokalowym i prawem pracy oraz potrzebą wsparcia psychologicznego. Często te kryzysowe sytuacje wynikały ze zmiany sytuacji rodzinnej po utracie pracy czy utracie bliskiej osoby. Zmiana sytuacji finansowej rodziny powodowała agresję u dorosłych i problemy wychowawcze z dziećmi.

W 2017 roku w **Ośrodku Interwencji Kryzysowej** udzielono profesjonalnej pomocy w postaci **502** porad specjalistów, w tym: psycholog (**165**), pedagog (**54**), prawnik (**264**) i socjoterapeuta (**19**).

Na utrzymanie i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2017 roku Ośrodek wykorzystał środki finansowe w wysokości **51.701,77 zł**.

2. Praca z osobami bezrobotnymi, długotrwale korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej.

2.1 Aktywizacja osób bezrobotnych

W pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi za cel stawia się aktywizowanie osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy. Dąży się do wspierania wyżej wspomnianych osób aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, udzielania zindywidualizowanej pomocy w celu zwiększenia umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

W 2017 r. na rzecz osób bezrobotnych korzystających z pomocy Ośrodka prowadzone były działania obejmujące m.in.:

- rekrutacja osób do projektów:
 - "Recepta na lepszą przyszłość" – 27 osób,
 - „Krok do samodzielności” – 20 osób,
 - „Fabryka szans” - 14 osób;
- przekazywanie informacji o ofertach pracy, kursach, szkoleniach, prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, agencje pracy tymczasowej;
- rekrutacja osób do projektu realizowanego przez PUP, skierowanego do osób młodych, w wieku 18 – 29 lat, tzw. Młodzieży NEET, która nie uczy się, nie pracuje i nie kształci się oraz osób w wieku po 29 roku życia, pozostających bez pracy – łącznie zgłoszono 12 osób;
- uczestnictwo w Targach Pracy i Edukacji; rozpropagowanie informacji dotyczących przedmiotowych tragów oraz pozyskanych na nich ofertach pracy;
- skierowanie 5 osób bezrobotnych do Agencji Usług Oświatowych „OLIMP” celem uczestnictwa w kursach zawodowych: magazynier, przedstawiciel handlowy, prawo jazdy.

Ponadto Ośrodek podejmował współpracę z instytucjami rynku pracy, na rzecz osób bezrobotnych korzystających z pomocy Ośrodka, tj:

- Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Piotrkowie Trybunalskim; pracownicy socjalni przekazali informacje o projekcie „Nowe kwalifikacje – nowa praca”, w ramach którego uczestnicy mieli zapewnione szkolenia, staże zawodowe i stypendia - dokonano rekrutacji i zgłoszono do projektu 10 osób;
- we współpracy z Job Impulse Polska Sp. z o.o. w dniu 23 marca 2017 r, Ośrodek zorganizował giełdę pracy; w spotkaniu udział wzięło 28 osób bezrobotnych, zgłoszonych przez pracowników socjalnych Ośrodka;
- w ramach współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi - Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CliPKZ) w Piotrkowie Trybunalskim, pracownicy socjalni informowali osoby bezrobotne, korzystające z pomocy finansowej Ośrodka, o prowadzonych warsztatach, kursach, zajęciach warsztatowych, organizowanym poradnictwie psychospołecznym i zawodowym; dokonano rekrutacji 106 osób do uczestnictwa w zajęciach, np.: „Metody poszukiwania pracy”, „Badanie predyspozycji zawodowych i osobowościowych”;
- nawiązano współpracę z Krajowym Centrum Pracy - Punkt Obsługi Osób Bezrobotnych, w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

W ramach współpracy kierowano osoby do Agencji Pracy „Balans”, informowano o ofertach pracy w różnych firmach – 36 osób podjęło zatrudnienie.

W ramach przeciwdziałania długotrwałemu bezrobociu i aktywizacji osób bezrobotnych na szkolenia, kursy i zajęcia warsztatowe skierowano 217 osób.

VI. Zadania zlecone miasta Piotrków Trybunalski

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy m.in.:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. wypłacanie wynagrodzeń za sprawowanie opieki.

Z powyższych zadań Ośrodek w 2017 r. zrealizował:

1. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Mogą one polegać na: usprawnianiu do funkcjonowania w społeczności lokalnej, pielęgnacji, rehabilitacji fizycznej, terapii psychologicznej i pedagogicznej, wsparciu edukacyjnym, pomocy mieszkaniowej.

Zakres usług jest ustalany w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego. Zlecenie na wykonywanie w/w usług jest potwierdzone zaświadczeniem wydanym przez lekarza specjalistę. Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawana jest decyzją administracyjną.

W 2017 roku specjalistyczne usługi opiekuńcze były wykonywane przez opiekunki zatrudnione w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Piotrkowie Trybunalskim ul. Wojska Polskiego 127. Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowana jest przez gminę na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi są świadczone bezpłatnie lub za częściową lub całkowitą odpłatnością świadczeniobiorców w zależności od ich sytuacji materialnej i zdrowotnej.

W 2017 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 19 osób (w tym: dla 13 osób dorosłych koszt usługi stanowił kwotę 21,88 zł); dla jednej osoby dorosłej (rehabilitacja fizyczna) koszt wyniósł 40 zł; oraz 5 dzieci objętych zostało zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi i rehabilitacyjnymi. Koszt usługi kształtował się od 45 zł do 80 zł za godzinę.

2. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przysługuje opiekunowi prawnemu osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej. Opiekun prawny musi wystąpić do sądu opiekuńczego o przyznanie takiego wynagrodzenia. Świadczenie to może być przyznane okresowo albo jednorazowo, gdy opieka ustaje lub opiekun zostaje z niej zwolniony. W obydwu sytuacjach sąd uznaje, czy przysługuje mu wynagrodzenie, ustala jego wysokość i na tej podstawie wydaje postanowienie. Świadczenie w pierwszej kolejności wypłacane jest z dochodów lub majątku osoby, nad którą jest sprawowana opieka. Jeżeli nie jest to możliwe, wynagrodzenie wypłaca ośrodek pomocy społecznej. Udzielenie świadczenia w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W związku z powyższym Ośrodek w 2017 roku poniósł wydatki wraz z kosztami obsługi na realizację powyższego zadania w kwocie **100.329,62 zł** (w tym: wynagrodzenia **98.846,92 zł**, koszty obsługi **1.482,70 zł**). Wynagrodzenie wypłacono dla **22 opiekunów (305 świadczeń)**.

3. Świadczenie pieniężne przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej posiadaczowi Karty Polaka

Nowelizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka rozdział 2a, dotyczący świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Polsce przewidział możliwość przyznawania wskazanym osobom świadczenia pieniężnego na okres do 9 miesięcy, przeznaczonego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Polsce. W okresie pierwszych trzech miesięcy świadczenie ustalane będzie w kwocie stanowiącej równowartość 50% najniższego ustawowego wynagrodzenia za pracę, natomiast w okresie kolejnych sześciu miesięcy - 60% wskazanej kwoty.

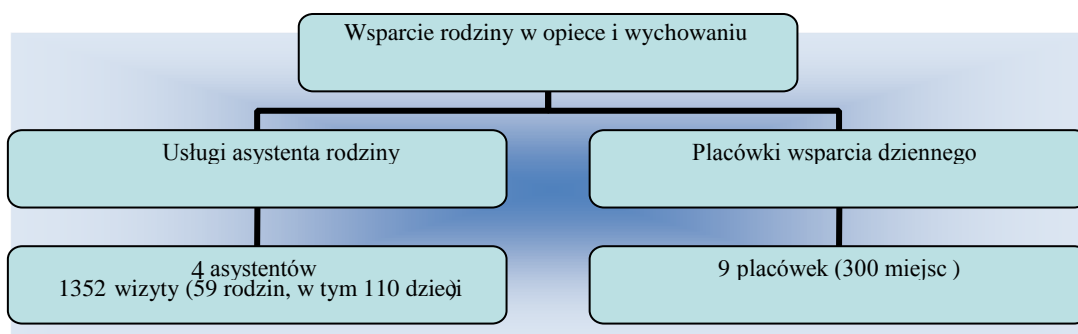
W 2017 roku Ośrodek przeznaczył środki w wysokości **22.800,00 zł** na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej posiadaczy Karty Polaka tj. **3 rodziny** (w tym 5 osób).

VII. Zadania z zakresu wspierania rodziny

1. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny

Podstawowym narzędziem działania systemu wspierania rodziny jest praca z rodziną. Jest ona ważna od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności oraz niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys - zagrażający dobru dziecka. Rodzina w wyniku podjętej z nią pracy, powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Wsparcie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu prowadzone było w następującej formie:

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

1.1. Asystenci

W okresie sprawozdawczym obejmującym rok 2017 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim zatrudnionych było czterech asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 59 rodzin (w tym 110 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z siedmioma rodzinami praca została zakończona, w wyniku aktywnej współpracy rodziny z asystentem; plany pracy w całości zostały zrealizowane, a rodziny zwiększyły swoje umiejętności w zakresie opiekuńczo - wychowawczym i usamodzielniły się. Z sześcioma rodzinami praca została zakończona ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę, zaś z dwoma rodzinami ze względu na zmianę miejsca zamieszkania. Natomiast siedem rodzin nie wykazywało chęci zmiany własnej sytuacji życiowej. Środowiska rodzinne w okresie styczeń – grudzień 2017 r. wizytowane były 1352 razy.

W celu uzyskania informacji na temat rodziny asystenci podejmowali współpracę z takimi instytucjami jak: Sąd Rejonowy (72 informacje), przychodnie lekarskie (66 informacji), przedszkola (34 informacje), szkoły (70 informacji) oraz świetlice środowiskowe (5 informacji). Ponadto dzięki ścisłej współpracy z Zespołem Pomocy Środowiskom Rodzinnym możliwe było szybkie reagowanie na sytuacje kryzysowe i podejmowanie działań mających na celu ich rozwiązanie.

W siedzibie Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie asystenci udzielili różnego rodzaju porad 32 osobom wymagającym pomocy i wsparcia. Praca asystentów opierała się na opracowanych planach pracy z rodziną (68 planów pracy). Sporządzono 98 sprawozdań z pracy z rodziną i 38 pism do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim na temat funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności. Asystenci współpracowali z 9 rodzinami, gdzie występowało zjawisko przemocy. Odbyło się 11 Zespołów do Spraw Oceny Sytuacji Rodzin Objętych Wsparciem Asystenta Rodziny, na których dokonano okresowej oceny sytuacji 35 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Podczas pracy z rodzinami asystenci wiele czasu poświęcali szczególnie dzieciom, pomagali im w uzupełnieniu zaległości edukacyjnych oraz uczyli jak spędzać czas wolny. W pracy z osobami dorosłymi koncentrowali się na kształtowaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych. Poprzez zabawę, oraz wspólne organizowanie czasu rodzice mieli możliwość obserwacji i nauki jak aktywnie spędzać czas z dziećmi i nawiązywać z nimi pozytywne relacje. Rodziny objęte wsparciem asystentów rodziny nabywały umiejętności radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego poprzez budowanie systemu wartości oraz wzrost samoakceptacji. Praca z rodzinami ukierunkowana była również na zapewnienie dzieciom prawidłowego rozwoju. W tym celu rodzice nabywali wiedzę z zakresu rozwoju dzieci na poszczególnych etapach ich życia oraz zdobywali umiejętności dotyczące określania potrzeb dzieci.

W rodzinach objętych wsparciem asystentów wprowadzano podstawowe nawyki higieniczne. Zwracano uwagę na zbilansowane żywienie członków rodziny, czego skutkiem było wprowadzenie do diety (szczególnie dzieci) pełnowartościowych produktów, ograniczając jednocześnie nieracjonalny zakup słodczy i produktów małowartościowych. Rodziny chętnie korzystały również z porad kulinarnych asystentów. Wiele czasu asystenci poświęcili na uświadomienie rodzicom konieczności korzystania z podstawowej opieki medycznej szczególnie w przypadku dzieci. Efektem tej pracy jest zwiększenie kompetencji w zakresie dbania o zdrowie dzieci. Rodziny zaczęły korzystać z porad różnych specjalistów, co umożliwiło zdiagnozowanie przyczyn nieprawidłowości w funkcjonowaniu dziecka. Praca asystentów skoncentrowana była również na motywowaniu rodzin do korzystania z konsultacji psychologicznych, psychiatrycznych oraz pomocy pedagoga. Z tej formy pomocy skorzystało 14 osób z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

W rodzinach z problemem alkoholowym koncentrowano się na motywowaniu do zachowania abstynencji. Osiem osób podjęło terapię leczenia uzależnienia od alkoholu. Przeprowadzone zostały mini wykłady na temat szkodliwości alkoholu oraz skutków jego spożywania. Zwiększyła się świadomość osób zamieszkujących z uzależnionym partnerem.

Z młodzieżą przeprowadzane były rozmowy na temat zapobiegania czynnikom sprzyjającym powstawaniu patologii. W tym zakresie w/w zostali uświadomieni w kwestii zagrożeń współczesnego świata. Ponadto dostarczona została im wiedza na temat zagrożeń tkwiących w środowisku lokalnym tj. skutków palenia nikotyny, spożywania alkoholu, oraz zażywania różnego rodzaju środków psychoaktywnych.

Rodziny poprzez przedstawianie ofert pracy, oraz pomoc w prawidłowym przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych wspierane były również w aktywnym poszukiwaniu pracy. Osiemnastu osobom udało się uzyskać zatrudnienie.

Asystenci prowadzili również pracę pod kątem wdrażania zasad prowadzenia gospodarstwa domowego i dbania o porządek w mieszkaniu. W tym zakresie widoczne są bardzo pozytywne zmiany.

Nadzorem asystentów objęty został budżet domowy rodzin, które nie potrafiły gospodarować środkami finansowymi. Osiem rodzin zwiększyło swoje kompetencje pod względem właściwego doboru artykułów spożywczych. Zastosowały się także do udzielanych wskazówek i porad w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. W 4 rodzinach, z pomocą asystenta,

zostały złożone wnioski o zasądzenie alimentów na rzecz małoletnich dzieci. W 3 rodzinach wystąpiono z pozwami o rozwód.

Asystenci podnosili swoje kwalifikacje między innymi poprzez udział w cyklicznych spotkaniach z pracownikami socjalnymi w ramach tzw. Zespołów ds. Oceny Sytuacji Rodzin Objętych Wsparciem Asystenta Rodziny, na których omawiano efekty pracy z rodziną oraz ustalano dalszy plan działań na rzecz rodziny. Asystenci brali również udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach.

1.2. Pomoc w opiece i wychowaniu

W celu wsparcia rodziny dzieci obejmowane były opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówki prowadziły zajęcia opiekuńczo - wychowawcze w ramach małych grup dobranych pod względem wieku i rozwoju. Dzieci korzystały z zajęć o charakterze profilaktycznym, kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym oraz mogły uzyskać pomoc dydaktyczną. Ponadto placówki te organizowały zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, kompensacyjne oraz logopedyczne. Możliwość zapisania dziecka do placówki miał każdy rodzic/opiekun prawny dziecka, który potrzebował wsparcia w procesie wychowania swego dziecka oraz był gotów podjąć współpracę z pracownikami placówek na rzecz poprawy sytuacji dziecka i swojej rodziny.

Na terenie Miasta Piotrków Trybunalski funkcjonuje 9 placówek wsparcia dziennego, w tym pięć placówek prowadzonych przez inny podmiot niż gmina. Placówki wsparcia dziennego w 2017 r. dysponowały łącznie 300 miejscami dla dzieci i młodzieży w wieku 5 – 16 lat.

Powyższe obrazuje tabela 1.

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Liczba miejsc
1.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”	ul. Norwida 4	120
2.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Promyk”	ul. Wojska Polskiego 54	
3.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Tęcza”	ul. Broniewskiego 5	
4.	Środowiskowa Świetlica Socjoterapeutyczna „Bartek”; oddział „Wierzeje”	ul. Wrzosowa 8	
5.	Oratorium Św. Antoniego przy Klasztorze O. o. Bernardynów	ul. Słowackiego 2	80
6.	Zgromadzenie Córek Maryi Współzałożycielki (Siostry Salezjanki)	u. Armii Krajowej 19	25
7.	Świetlica środowiskowa BIEDRONKA	ul. Poprzeczna 5a m. 11	15
8.	Świetlica środowiskowa STARÓWKA	ul. Zamurowa 10	30
9.	Świetlica środowiskowa STOKROTKA	ul. Wronia 55/59	30

Na terenie miasta funkcjonuje również 5 żłobków (w tym Miejski Żłobek Dzienny) i trzy klubiki dziecięce. Powyższe odzwierciedla tabela 2.

Lp.	Nazwa Placówki	Adres	Liczba uczęszczających dzieci
1.	Miejski Żłobek Dzienny	Belzacka 97 E	165
2.	Klubik Dziecięcy Okruszek	Podmiejska 17/19	35
3.	Żłobek Villa Bambini	Pijarska 7	24
4.	Klub Dziecięcy Magdalena Jakubiak	Dmowskiego 38D	86
5.	Klub Dziecięcy Ready Steady Go	1 – go Maja 18 A	47
6.	Żłobek Raj Malucha	Północna 2	43
7.	Niepubliczny Żłobek SIMARE	Narutowicza 23	15
8.	Niepubliczny Żłobek „ Szkrab”	Wolborska 48	14

1.3. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2017 r. ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „ Za życiem”, zwanej dalej „ Za życiem” poszerzył się obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ponadto do działań asystenta należała współpraca z innymi służbami z różnych systemów w tym z podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, pracującymi na rzecz kobiet w ciąży i jej rodziny.

Na terenie Piotrkowa Trybunalskiego w 2017 roku wsparciem w obszarze powyższej ustawy objęte były 3 rodziny. Asystenci rodziny koordynowali leczenie dzieci poprzez: pomoc w wyznaczaniu terminów wizyt lekarskich poprzez wizyty w poradniach i kontakt telefoniczny (84), wspólne wizyty lekarskie (11), pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (31), pomoc w uzyskaniu usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla dzieci (24), udzielanie informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny i kobiety w ciąży, przewyższanie trudności w pielęgnacji dziecka, wsparcie psychologiczne.

W lipcu 2017 r. rozpoczęła się akcja promocyjna ustawy „ Za życiem” na terenie Miasta Piotrkowa Trybunalskiego. W okresie od 17.07.2017 r. do 31.07.2017 r. zostały zaprojektowane i rozkolportowane plakaty do jednostek pomocowych, urzędów i innych instytucji związanych zakresowo z ustawą.

1.4. Inne formy wsparcia rodziny

Od 01.08.2017 r. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim rozszerzyło ofertę pomocową dla osób objętych wsparciem asystenta rodziny poprzez wsparcie psychologiczne.

Podczas pracy w środowiskach, asystenci rodziny informowali o możliwości skorzystania z tej formy pomocy.

Ponadto rodziny miały możliwość osobistego poznania psychologa podczas jego wizyt w środowiskach wspólnie z asystentem rodziny oraz podjęcia decyzji o rozpoczęciu korzystania z powyższego wsparcia.

W okresie od 01.08.2017 r. do 31.12.2017 r. psycholog działający w ramach Centrum objął pomocą psychologiczną 22 osoby, w tym 16 osób dorosłych i 6 dzieci. W w/w okresie udzielił 75 porad, w tym 26 na terenie Centrum oraz 49 w miejscu zamieszkania podopiecznych.

Od grudnia 2017 r. asystenci rodziny wraz z psychologiem utworzyli grupę wsparcia dla rodzin współpracujących z asystentami rodziny. Pierwsze spotkanie odbyło się w dniu 19.12.2017 r. w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka. Tematem przewodnim był okres świąteczny i wspólne przygotowywanie Świąt Bożego Narodzenia. Podczas spotkania rodzice wraz z dziećmi wspólnie wykonali bożonarodzeniowe ozdoby choinkowe. Powyższe działania miały na celu wzmocnienie więzi rodzinnych, zaprezentowanie rodzinom możliwości spędzania czasu wolnego, angażowania najmłodszych w przygotowania przedświąteczne, rozwijanie zdolności plastycznych u dzieci. W spotkaniu uczestniczyły 3 rodziny w tym 4 dzieci.

Od marca 2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim utworzona została rodzina wspierająca, która objęła wsparciem jedną rodzinę współpracującą z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny ma za zadanie pomagać rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Głównym zadaniem rodziny wspierającej była pomoc małoletnim dzieciom w niwelowaniu zaległości i trudności szkolnych. Ponadto rodzina wspierająca udzielała pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego poprzez wspólne zakupy, wspólne przygotowywanie posiłków, udzielanie rad i wskazówek w zakresie utrzymywania porządku w mieszkaniu i dokonywania bieżących napraw w lokalu.

Na realizację zadania z zakresu wspierania rodziny w 2017 r. wydatkowano kwotę w wysokości 128.430,84 zł (w tym: 68.618,67 zł – środki własne; 59.812,17 zł - dotacja).

VIII. Zadania z zakresu systemu pieczy zastępczej

1. Organizator pieczy zastępczej

Wypełnianie przepisów z zakresu systemu pieczy zastępczej w 2017 r. jest ściśle skorelowane z celem strategicznym i wynikającymi z niego celami szczegółowymi Powiatowego Programu Pieczy Zastępczej na lata 2016 – 2018. Priorytetowe zadania realizowane są przez wykwalifikowaną kadrę specjalistów w ramach różnorodnych form pomocy - szczególnie poprzez konsultację i poradnictwo specjalistycznego, terapię i mediację oraz pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego. Realizacja powyższego przedstawiają się następująco:

Podejmowanie działań propagujących rodzinną pieczę zastępczą

W ramach działań propagujących rodzinną pieczę zastępczą prowadzona była kampania reklamująca rodzicielstwo zastępcze. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim zamieszczony został film promujący rodzicielstwo zastępcze. Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka przekazało szereg informacji na temat pieczy zastępczej, organizowanych spotkań, wywiadów oraz podejmowanych inicjatyw, które były systematycznie publikowane na stronie internetowej Ośrodka. W 2017 roku zamieszczono 13 artykułów. Łącznie stroną internetową Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie odwiedziło 105.644 osób.

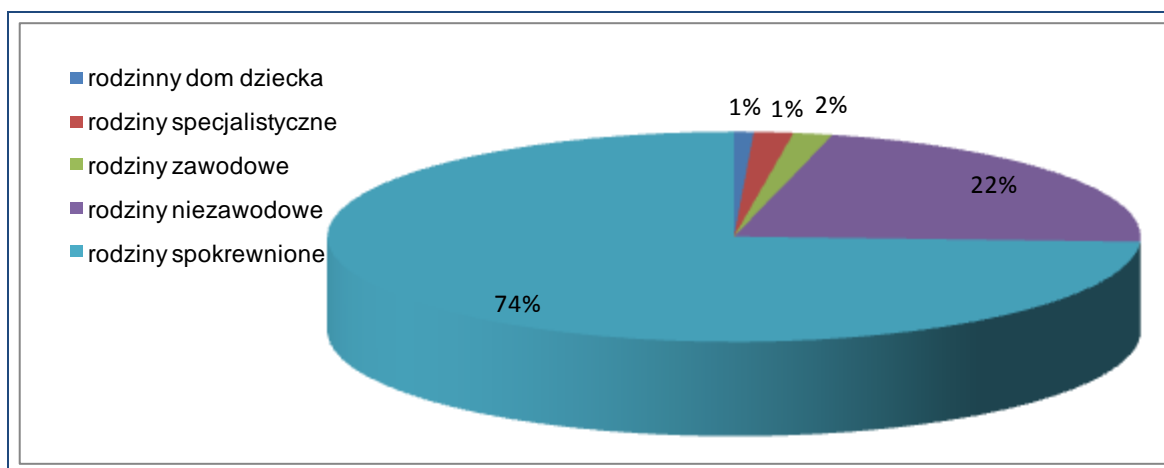
Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Pieczka zastępcza nad dzieckiem sprawowana jest w ramach form rodzinnych (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) bądź instytucjonalnych (placówki opiekuńczo – wychowawcze). Formalnym warunkiem utworzenia rodziny zastępczej jest spełnienie kryteriów określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Uzyskanie zaświadczenia kwalifikacyjnego potwierdza ukończenie szkolenia, o którym mowa w art. 44 wspomnianej ustawy. Zaświadczenie wydawane jest w oparciu o opinie dwojakiego rodzaju: psychologiczną i pedagogiczną. Dokumenty te sporządzane są na podstawie badań przeprowadzanych (z reguły dwukrotnie) w toku procesu kwalifikacji na rodzinę zastępczą - przed oraz po odbyciu wspomnianego wyżej szkolenia. Opinia psychologiczna jest ważnym narzędziem pozwalającym na dokonanie oceny psychofizycznej ludzi dążących do sprawowania funkcji rodziny zastępczej. Na jej podstawie możliwe jest wyeliminowanie kandydatów, którzy nie dają gwarancji należytego sprawowania pieczy nad dziećmi. Celem wskazanych badań jest przede wszystkim weryfikacja predyspozycji osobowościowych kandydatów na rodziców zastępczych. Mogą one polegać na poddaniu osoby ubiegającej się o stworzenie rodziny zastępczej testom kwestionariuszowym, przeprowadzeniu wywiadu klinicznego, obserwacji, zastosowaniu metod projekcyjnych oraz indywidualnej diagnozy. Poznawanie rodziny w perspektywie pedagogicznej jest przede wszystkim rozpoznaniem jakości środowiska wychowawczego, które rodzina tworzy. Rodzina jest powszechnie traktowana jako podstawowy obszar wpływów oddziałujących na rozwój i funkcjonowanie dziecka. Dziecko w rodzinie uczy się podstawowych umiejętności życiowych, kształtuje swoją osobowość, nabiera przekonań o świecie. Tu formułuje się jego tożsamość i wzorce zachowań. Diagnozowanie rodziny jako środowiska wychowawczego oznacza konieczność uwzględnienia kilku podstawowych założeń, które odnoszą się do ogólnej perspektywy i sposobu specyfikacji przedmiotu badania. Dlatego też dokonuje się oceny wypełniania przez rodzinę wielu funkcji - głównie opiekuńczych, specjalizacyjnych i wychowawczych. Wszystkie one mają bowiem znaczenie dla procesów i efektów wychowania. Zainteresowanie badawcze skierowane jest na takie elementy rodziny, jak: struktura formalna rodziny, jej struktura społeczna i emocjonalna oraz styl i organizacja życia. W szczególności następuje tu rozpoznawanie takich cech jak: układ ról i pozycji w rodzinie, podział władzy, rozkład względów, autorytetu, więzi i relacje między

członkami, rytm i organizacja życia, aktywność ogólna rodziny i indywidualnych jej członków, normy i standardy zachowań uznawanych w rodzinie, sposoby kontroli norm i wymagań.

Powyższe zmienne pozwalają określić m.in. motywację kandydatów do założenia rodziny zastępczej, oczekiwania względem dziecka, relacje z innymi członkami rodziny oraz własne doświadczenia życiowe, które mogą mieć wpływ na proces wychowywania dziecka. Na ich podstawie stawiana jest diagnoza, dzięki której można poznać funkcjonowanie psychospołeczne kandydata, ocenić czy posiada odpowiednie kwalifikacje podmiotowe oraz dokonać trafnego doboru rodziny dla konkretnego dziecka. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż w strukturze rodzicielstwa zastępczego w Piotrkowie Trybunalskim dominującym typem rodziny zastępczej jest rodzina zastępcza spokrewniona.

Wykres przedstawia strukturę rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Piotrkowa Trybunalskiego

Zródło: dane MOPR – opracowanie własne

Powyższy trend znajduje odzwierciedlenie w sposobie kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze. W większości przypadków kwalifikowanie kandydatów odbywa się w ramach współpracy z Sądem Rejonowym, który zwraca się do organizatora pieczy zastępczej o nadesłanie opinii o kandydacie na rodzica zastępczego. W omawianym okresie sprawozdawczym sporządzono 29 diagnoz pedagogicznych oraz 29 opinii psychologicznych, na podstawie których sformułowano 25 opinii do sądu.

Zawieranie umów z kandydatami do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, zawodowej specjalistycznej rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnych domów dziecka

W omawianym okresie na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego funkcjonowały 2 rodziny zastępcze zawodowe oraz 1 rodzinny dom dziecka. Na terenie miasta funkcjonują również dwie rodziny zawodowe specjalistyczne. Umowy podpisano na okres 4 lat.

Prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących dom dziecka

W 2017 roku dwukrotnie aktualizowano rejestr osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podnoszenie kompetencji pracowników

Specyfika wykonywanej pracy zobowiązuje wszystkich pracowników do systematycznego podnoszenia kompetencji zawodowych. Dzięki uczestnictwu w szkoleniach pracownicy mieli możliwość: zdobycia nowych doświadczeń, doskonalenia umiejętności zawodowych oraz zwiększenia efektywności pracy. Wysoka jakość merytoryczna szkoleń wyzwoliła w pracownikach innowacyjność, pozwoliła wdrażać praktyczne rozwiązania, jak również dała możliwość profesjonalnego rozwoju. Dzięki zdobytej wiedzy pracownicy pogłębili umiejętność autentycznej otwartości na drugiego człowieka oraz elastycznego podejścia do jednostki. Dodatkową zaletą była możliwość rozwinięcia technik komunikacji.

Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Zgodnie z art. 180 pkt. 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej ma za zadanie zapewnić rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka udział w szkoleniach. Natomiast rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji, w szczególności przez udział w szkoleniach. W związku z powyższym 4 rodziny wzięły udział w zjeździe rodzin zastępczych i wielodzietnych w Ośrodku Szkoleniowo- Wypoczynkowym ZHP „Nadwarciański Gród” w związku z IX Wojewódzkimi Obchodami Dnia Rodziny. Jedną osobą to prowadząca Rodzinny Dom Dziecka, w którym przebywa trzech wychowanków, trzy pozostałe to: rodzina zawodowa specjalistyczna w której przebywa dwójka dzieci i rodziny spokrewnione w której przebywała łącznie trójka dzieci. Zjazd miał charakter integracji środowiska rodzin zastępczych i wielodzietnych, ale przede wszystkim zachęcał do aktywnego, rodzinnego spędzania czasu.

W 2017r. rodziny zastępcze uczestniczyły także w Konferencji „System Pomocy dla Dzieci z FASD - sztuczny problem czy konieczność ?” organizowanej 21 listopada 2017 r. w Warszawie. Pięć rodzin zastępczych zdecydowało się na udział w ww. wydarzeniu. Kampania miała charakter edukacyjny i służyła uświadomieniu złożoności zaburzeń jakie dotyczą dzieci z FASD oraz kształtu i możliwości stworzenia systemu pomocy dla dzieci. Efektem uczestnictwa w konferencji było podnoszenie kwalifikacji rodziców zastępczych w zakresie:

- ✓ mechanizmów komórkowych i zmian w mózgu w spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych i ich wpływu na funkcjonowanie,
- ✓ trudności w diagnozowaniu dzieci z FASD,
- ✓ sytuacji rodzinnej i edukacyjnej dzieci z FASD,
- ✓ modeli pomocy dla dzieci z FASD oraz dobrych praktyk pomocowych.

Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej

Rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zamieszkujący na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego w 2017 r. objęci zostali opieką 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy wyznaczeni zostali przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. wsparciem objęto 121 rodzin z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego, w których wychowywane były małe dzieci oraz 21 rodzin wychowujących jedynie pełnoletnich wychowanków. Praca koordynatora opierała się w głównej mierze na wspieraniu rodzin podczas wypełniania obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec małych dzieci, których we wszystkich rodzinach było łącznie 142. Dla każdego dziecka przygotowano i realizowano indywidualny plan pomocy dziecku. Ponadto wsparciem koordynatora objętych zostało 41 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Dodatkowo udzielano indywidualnych porad dotyczących poszukiwania zatrudnienia, uzyskania mieszkania socjalnego, jak również motywowano do podjęcia dalszej nauki. Środowiska rodzinnej pieczy zastępczej wizytowane były w okresie sprawozdawczym 1709 razy. Dzięki rozmowom motywującym 74 rodziny zastępcze zadbały o podtrzymywanie więzi dzieci z rodzicami biologicznymi. Praca koordynatorów skierowana była również na zachęcanie rodziców zastępczych do konsultacji specjalistycznych (psychologicznych, pedagogicznych, psychiatrycznych i neurologicznych) dzieci, które sprawiają problemy wychowawcze. W wyniku tej pracy 22 dzieci zostało zdiagnozowanych przez specjalistów.

Koordynatorzy w celu monitorowania na bieżąco sytuacji szkolnej dzieci aktywnie współpracowali z pedagogami i wychowawcami szkolnymi oraz przedszkolnymi (402 wizyty). Efektem tej współpracy było zwiększenie udziału dzieci z rodzin zastępczych w zajęciach pozalekcyjnych, wyrównawczych oraz korepetycjach. Łącznie z ww. formy zajęć skorzystało 44 dzieci. Ponadto koordynatorzy współpracują z kuratorami sądowymi (nadzór w 19 rodzinach zastępczych) oraz w zależności od potrzeb udzielają rodzinom zastępczym wsparcia w siedzibie Centrum (329 wizyt, w tym: pomoc w przygotowaniu 15 programów usamodzielnienia, 6 modyfikacji programów usamodzielnienia oraz 10 skierowań do radcy prawnego).

Poradnictwo specjalistyczne i konsultacje psychologiczno – pedagogiczne było realizowane w następujących obszarach:

- ✓ rozpoznawanie indywidualnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz analizowanie przyczyn niepowodzeń edukacyjnych,
- ✓ pomoc psychologiczna (diagnoza i konsultacje) udzielana osobom dorosłym, dzieciom oraz rodzinom przeżywającym różnego rodzaju kryzysy i trudne sytuacje,

- ✓ diagnozowanie sytuacji wychowawczych w celu wspierania rozwoju dziecka,
- ✓ określenie form pomocy psychologicznej, w tym działań profilaktycznych, mediacyjnych i interwencyjnych wobec dziecka i rodziców,
- ✓ konsultowanie zgłaszanych problemów i udzielanie wskazówek wychowawczych,
- ✓ opiniowanie na użytek władz wymiaru sprawiedliwości sytuacji rodziny.

W związku z powyższym w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono łącznie 156 porad. Terapią pedagogiczno - psychologiczną objęto łącznie 67 rodzin.

Zadania związane z organizowaniem czasowej opieki i wychowania nad dzieckiem w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka realizowało również poprzez pracę administracyjną i pracę w terenie, która polegała na:

- ✓ przygotowaniu łącznie 393 decyzji dotyczących pomocy finansowej dla rodzin zastępczych oraz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- ✓ przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych i prowadzeniu pracy socjalnej.

Pracownik socjalny wizytował środowiska rodzinne 451 razy i przeprowadził łącznie 112 wywiadów środowiskowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazywał do Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi Filia w Piotrkowie Trybunalskim informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. W roku 2017 zostało zgłoszonych 23 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Ośrodek Adopcyjny na posiedzeniach komisji kwalifikacyjnej omawiał sytuację zgłoszonych dzieci i w przypadku 9 dzieci podjął decyzje o odstąpieniu od wszczęcia procedury kwalifikacyjnej do przysposobienia ze względu na występujące więzi emocjonalne dzieci z rodzinami zastępczymi, w których przebywają. W przypadku 3 dzieci komisja nie podjęła decyzji z powodu braku zgody opiekuna prawnego dzieci na przeprowadzenie badań. W stosunku do 12 zgłoszonych dzieci postępowanie kwalifikacyjne jest w toku.

Jednym z ustawowych zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka pomocy i wsparcia w szczególności w ramach grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa. W 2017 roku w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka realizowany był projekt grupy wsparcia przeznaczony i dostosowany do potrzeb rodziców zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Głównymi założeniami projektu była możliwość zbudowania forum wymiany doświadczeń, uzyskiwania i dawania wsparcia, czy też doskonalenia umiejętności wychowawczych. Projekt realizowany był cyklicznie – raz w miesiącu, przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim. W omawianiu wybranych zagadnień wzięli udział zaproszeni goście: terapeuta

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, seksuolog, dietetyk, kosmetyczki, florystyka oraz specjalista sztuki kulinarnej.

W 2017 roku w grupach wsparcia uczestniczyły rodziny spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz prowadzący rodzinny dom dziecka. Przeprowadzono ankietę ewaluacyjną mającą na celu uzyskanie informacji na temat przebiegu oraz jakości prowadzonych działań w zakresie realizacji projektu. Celem ankiety było przede wszystkim poznanie oczekiwań rodziców wobec pracowników Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka. Drugi cel to zwiększenie udziału rodziców zastępczych w planowaniu pracy oraz w działalności grupy wsparcia, a tym samym wytyczeniem zmian zmierzających do poprawy jej funkcjonowania. Ankietę przeprowadzono wśród rodziców zastępczych biorących udział w spotkaniach grupy wsparcia. Kwestionariusz składał się z czterech pytań dotyczących harmonogramu spotkań grupy wsparcia. Ponadto rodzice zastępczy mieli możliwość zaproponowania interesujących ich tematów, które wejdą w skład kolejnego cyklu spotkań grupy wsparcia.

W miesiącu czerwcu przeprowadzono ankietę ewaluacyjną po spotkaniu z seksuologiem. Po dokonaniu analizy kwestionariusza ankiety ustalono, iż spotkanie spełniło oczekiwania rodziców pod względem wiedzy, którą przekazał specjalista. Uczestnicy zauważyli potrzebę poszerzenia wiedzy na tematy poruszone w trakcie spotkania. Aż 6 osób wyraziło chęć wzięcia udziału w szkoleniu z zakresu seksuologii. Spośród rodziców zastępczych 5 osób chciałoby, aby dzieci umieszczone w pieczy zastępczej uczestniczyły w spotkaniu z seksuologiem. Uczestnicy zaproponowali szereg tematów, które chcieliby omawiać podczas kolejnego cyklu spotkań grup wsparcia.

W związku z tym, iż zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka wsparcia (w szczególności w ramach grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa) jest jednym z podstawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, istnieje konieczność kontynuowania działań zmierzających do dalszego funkcjonowania omawianej formy wsparcia. Dzięki spotkaniom środowisko rodzin zastępczych ma możliwość zintegrowania się, odreagowania stresów związanych z pełnieniem funkcji rodzica zastępczego, ale przede wszystkim poszerzaniem swojej wiedzy i umiejętności w zakresie wychowywania dzieci.

Grupy wsparcia odgrywają również istotną rolę w funkcjonowaniu dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki spotkaniom małe dzieci mają możliwość wzmocnienia poczucia bliskości i zaufania, nawiązywania nowych przyjaźni, przełamywania nieśmiałości. Dzieci nabywają umiejętność pozytywnego rozwiązywania konfliktów i wyrażania swoich uczuć w sposób akceptowany społecznie.

Zarówno rodzice zastępczy, jak i dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy wyrażają chęć uczestnictwa w kolejnych spotkaniach grupy wsparcia. Niezbędnym jest skonstruowanie kolejnego harmonogramu spotkań grupy wsparcia, dostosowanego do potrzeb i możliwości uczestników. Działania pracowników Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka powinny być jednak szczególnie nakierowane na pozyskanie nowych członków grup wsparcia, wśród nowo ustanowionych rodziców zastępczych i dostosowanie tematów także do ich potrzeb. Wprowadzono zasadę pisemnego informowania wszystkich rodzin o organizowanych spotkaniach. Równorzędnym kanałem informacyjnym była strona internetowa Ośrodka.

Współpraca koordynatora z asystentem oraz z pracownikiem socjalnym dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej

Jednym z ustawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizowanym w 2017 r. było objęcie rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka opieką koordynatora. Do jego głównych zadań należało przygotowanie we współpracy z asystentem planu pomocy dziecku. Plan ten zawierał działania mające na celu umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W roku 2017 koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej objęli wsparciem 121 rodzin zastępczych w których przebywało 146 dzieci. Dla wszystkich dzieci utworzone zostały plany pomocy. W celu ustalenia stopnia realizacji planu pomocy organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Powyższa ocena przeprowadzona była w konsultacji z asystentami rodziny i koordynatorami oraz z udziałem pracowników socjalnych. Jednym z zadań posiedzenia zespołu było dokonanie oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W tym celu koniecznym było ustalenie aktualnej sytuacji rodziców biologicznych oraz stopnia ich gotowości do przejęcia opieki nad dziećmi. Ustalenie powyższego było możliwe dzięki ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi. W roku 2017 odbyło się 38 zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Sporządzono 339 sprawozdań dotyczących sytuacji dziecka, oraz dokonano 25 ocen rodzin zastępczych. Współpraca pracowników socjalnych, asystentów rodziny i koordynatorów skupiona była na jak najszybszym powrocie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Dzięki tej współpracy możliwy był powrót 3 dzieci do rodziny naturalnej.

Działania pracowników Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka nadal będą nakierowane na współpracę z pracownikami socjalnymi celem pozyskiwania aktualnych informacji dotyczących gotowości rodziców biologicznych do przyjęcia dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej. Współpraca ta będzie opierać się na podejmowaniu spójnych działań w kierunku powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pieczka zastępcza, w tym instytucjonalna jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W sytuacji wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej, dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej były kierowane do placówek opiekuńczo –wychowawczych, prowadzonych przez miasto Piotrków Trybunalski. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- ✓ placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- ✓ regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- ✓ interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

W okresie od 1 stycznia – 31 grudnia 2017 r. wydano łącznie 66 skierowań do placówek funkcjonujących na terenie miasta. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w placówkach tych przebywało łącznie 59 dzieci. Natomiast w okresie od 1 stycznia – 31 grudnia 2017 r. dokonano umieszczenia 22 dzieci, pochodzących z terenu miasta.

Zarówno Dom Dziecka, jak również Pogotowie Opiekuńcze w Piotrkowie Trybunalskim w 2017 roku zapewniały:

- ✓ całodobową opiekę i wychowanie dzieciom oraz zaspokajały ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- ✓ dostęp do kształcenia dostosowany do wieku i możliwości rozwojowych dzieci.

Ponadto:

- ✓ realizowały przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- ✓ umożliwiały kontakt dzieci z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowił inaczej,
- ✓ podejmowały działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- ✓ obejmowały dzieci działaniami terapeutycznymi.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze realizując powyższe zadania współpracowały z sądami, ośrodkami pomocy społecznej, asystentami rodziny, organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz z innymi osobami i instytucjami, które podejmują się wspierania działań wychowawczych placówki. Zadania placówek były ukierunkowane w szczególności na przygotowanie dzieci do samodzielnego życia. Nadmienić należy, iż z uwagi na przejściowy charakter pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w tym również instytucjonalnej pieczy zastępczej zauważyć można najczęstsze przejście dzieci z instytucjonalnej pieczy do:

- ✓ rodziny biologicznej,
- ✓ rodziny adopcyjnej,
- ✓ rodzinnej pieczy zastępczej.

Liczbę dzieci (w wieku do ukończenia 18 roku życia), które w 2017 roku opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego przedstawia tabela 3:

Dzieci, które opuściły pieczę do:	Liczba dzieci
rodziny biologicznej	12
rodziny adopcyjnej	14
rodzinnej pieczy zastępczej	9
instytucjonalnej pieczy zastępczej	1
inne	1
Ogółem	37

Z analizy posiadanej dokumentacji wynika, że w 2017 roku placówki opiekuńczo – wychowawcze funkcjonujące na terenie miasta dysponowały adekwatną do potrzeb ilością wolnych miejsc. Podstawą do złożenia takiej tezy jest fakt, że Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim realizując postanowienia sądów każdorazowo kierował dziecko do placówki funkcjonującej na terenie miasta.

Wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w realizacji indywidualnych procesów usamodzielnia

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje pojęcie osoby usamodzielnianej i reguluje jej status. W myśl przepisów usamodzielniany wychowanek to osoba, która osiągnęła pełnoletniość przebywając na podstawie postanowienia sądu w pieczy zastępczej (rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo – wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna), specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii (który zapewnia całodobową opiekę), schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy. Osoba ta zazwyczaj ma problemy z samodzielnym podejmowaniem decyzji, nie posiada wystarczającej wiedzy o otaczającym go środowisku, nie potrafi poradzić sobie ze sprawami związanymi z codziennym życiem.

Osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielniania. Następnie wspólnie z opiekunem co najmniej miesiąc przed uzyskaniem pełnoletności sporządza indywidualny program usamodzielniania, który zatwierdza Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Warunkiem przyznania pomocy jest zobowiązanie osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielniania.

Poprawa sytuacji życiowej oraz polepszenie funkcjonowania w środowisku pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

W 2017 roku wsparciem pracownika socjalnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych zostało 80 usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili pieczę zastępczą oraz 38 pełnoletnich wychowanków pozostających nadal w rodzinie zastępczej.

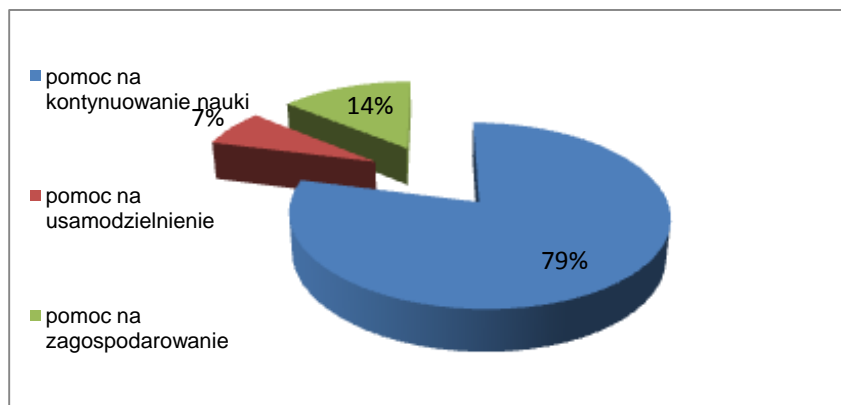
Z wychowankami prowadzona była praca socjalna mająca na celu wsparcie ich w realizacji zadań zawartych w indywidualnym programie usamodzielniania w następującym zakresie:

- ✓ utrzymania kontaktów osoby usamodzielnianej z rodziną,
- ✓ uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej,
- ✓ uzyskania kwalifikacji zawodowych,
- ✓ pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego,
- ✓ pomocy w osiedleniu się osoby usamodzielnianej w powiecie innym niż miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- ✓ pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- ✓ podjęcia zatrudnienia,
- ✓ pomocy w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Osoby usamodzielniane były objęte, także pomocą finansową. 90 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej skorzystało z różnych form wsparcia finansowego w procesie usamodzielniania:

- ✓ 85 wychowanków uzyskało pomoc na kontynuowanie nauki,
- ✓ 8 wychowanków uzyskało pomoc na usamodzielnienie,
- ✓ 15 wychowanków uzyskało pomoc na zagospodarowanie.

Wykres przedstawia formy wsparcia finansowego pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Ponadto 33 rodziny zastępcze (w których przebywało 38 pełnoletnich wychowanków), otrzymały świadczenie pieniężne na pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem pełnoletniego wychowanka w rodzinie. W ramach pracy socjalnej osoby usamodzielniane były objęte pomocą w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. W 2017 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pracownik socjalny poparli łącznie 14 wniosków o przydział lokalu z zasobów gminy. W 2017 roku 7 wychowanków otrzymało lokale mieszkalne.

Istotną formą pomocy udzieloną osobom usamodzielnianym była pomoc w zakresie uzyskania zatrudnienia. Polegała ona głównie na wspieraniu wychowanków w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, uzyskaniu odpowiedniego wykształcenia zgodnego z możliwościami i dążeniami, zachęcania do udziału w szkoleniach aktywujących.

Mając powyższe na uwadze, przy współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP zorganizowano cykl spotkań w ramach programu „Przygotowanie do wejścia na rynek pracy”. Uczestnikami programu byli wychowankowie rodzin zastępczych przygotowujący się do procesu usamodzielnienia oraz pełnoletni wychowankowie pozostający w pieczy zastępczej. Realizowano następujące cele szkoleniowe:

- 1) aktywizację społeczno – zawodową wychowanków usamodzielniających się i wchodzących na rynek pracy,
- 2) rozwijanie umiejętności aktywnego poruszania się po rynku pracy i rynku edukacyjnym,
- 3) profesjonalizację dokumentów aplikacyjnych, umiejętność zaprezentowania się na rozmowie kwalifikacyjnej, tworzenie planów działania, możliwość oceny swoich predyspozycji i zainteresowań.

Podczas warsztatów uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe:

- 1) narzędzia do badania predyspozycji zawodowych,
- 2) informacje związane z rynkiem pracy, w tym m.in. jak przygotować życiorys i list motywacyjny,
- 3) wskazówki dotyczące przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej.

Kolejną formą wsparcia dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej było skierowanie ich na przełomie kwietnia i maja 2017 r. na szkolenia zawodowe w ramach projektu: „ Nowe kwalifikacje – nowa praca”. Projekt był skierowany do osób bezrobotnych, które w przeciągu pół roku od dnia przystąpienia do projektu straciły pracę bądź osób pracujących, ale przewidzianych do zwolnienia. Tematyka kursów trafiła do dużego grona młodzieży. Osoby zainteresowane wyraziły chęć uczestnictwa w szkoleniach o tematyce:

- ✓ rejestratorka medyczna,
- ✓ pracownik Eko - biura,
- ✓ instalator OZE - audytor efektywności energetyczne.

Ponadto uczestnicy szkolenia mieli zapewnione: indywidualne poradnictwo psychologiczne, indywidualne doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, stypendium szkoleniowe, trzymiesięczny płatny staż zawodowy.

W ramach tej samej współpracy pracownik socjalny w grudniu 2017 r. skierował pięciosobową grupę pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej do Młodzieżowego Centrum Kariery OHP w Piotrkowie Trybunalskim celem wzięcia udziału w Projekcie „Od szkolenia do zatrudnienia”.

Ponadto na przełomie kwietnia i maja 2017 r. pracownik socjalny nawiązał współpracę z firmą PM Group LAAX sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Białymstoku, która prowadziła rekrutację do projektu „Wsparcie wychowanków na drodze ku samodzielności” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Projekt był skierowany do osób opuszczających różne formy pieczy zastępczej (do roku po opuszczeniu tej pieczy), niezarejestrowanych w PUP i biernych zawodowo. W ramach projektu firma zorganizowała:

- ✓ szkolenia zawodowe zgodne z zainteresowaniami i predyspozycjami uczestników, w tym zapewniła stypendium szkoleniowe,
- ✓ wsparcie psychologa i doradcy zawodowego,
- ✓ płatny staż zawodowy.

Wśród wychowanków spełniających podstawowe kryteria rekrutacji dwoje z nich zgłosiło chęć udziału w szkoleniach zawodowych. Jedna z osób ukończyła kurs kosmetyczny i oczekuje na zatrudnienie w ramach stażu zawodowego. Drugi uczestnik projektu jest w trakcie oczekiwania na rozpoczęcie szkolenia zawodowego.

2. Koszty realizacji zadań

2.1. Koszty z zakresu pieczy zastępczej

W 2017 roku udzielono pomocy finansowej dla rodzin zastępczych wydatkując środki na:

- ✓ jednorazowe świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjętego do rodziny dziecka przyznano dla **12 rodzin na kwotę: 17.051,00 zł;**

- ✓ świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej przyznano **126** rodzinom (179 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków w rodzinach zastępczych) na kwotę: **1.528.317,84 zł**;
- ✓ pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki przyznano dla **48** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych na kwotę: **209.003,08 zł**;
- ✓ pomoc na zagospodarowanie przyznano dla **9** wychowanków rodziny zastępczej na kwotę: **21.278,59 zł**;
- ✓ świadczenia pieniężne na utrzymanie lokalu, w którym znajduje się Rodzinny Dom Dziecka na kwotę: **8.124,80 zł**;
- ✓ dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania przyznano na kwotę: **3.000,00 zł**;
- ✓ pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla **5** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych przyznano na kwotę: **19.782,00 zł**;
- ✓ świadczenie na remont mieszkania dla zawodowej rodziny zastępczej przyznano na kwotę: **1.500,00 zł**;
- ✓ wynagrodzenie dla prowadzącego rodzinny dom dziecka (wraz z pochodnymi) oraz wynagrodzenie dla **4** rodzin zawodowych (wraz z pochodnymi) przyznano w łącznej kwocie: **170.672,04 zł**;
- ✓ organizację Dnia Rodzicielstwa Zastępczego przyznano kwotę: **24.712,47 zł**;
- ✓ obsługę realizowanych zadań (łącznie z utrzymaniem siedziby Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka) oraz wynagrodzenie dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wydatkowano kwotę: **767.629,79 zł**;
- ✓ dodatek wychowawczy dla **100** rodzin, w których przebywało 141 dzieci na kwotę: **758.263,42 zł**;

Łączna kwota wydatkowanych w 2017 roku środków wyniosła 3.529.335,03 zł

2.2 Koszty z zakresu wypłaty świadczeń dla osób opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2017 roku na powyższe zadanie wydatkował kwotę w wysokości **216.923,57 zł.** – z czego wsparcia udzielono na pokrycie:

- ✓ pomocy finansowej na usamodzielnienie dla **3** wychowanków na kwotę **19.800,00 zł**;
- ✓ pomocy finansowej na kontynuowanie nauki dla **37** wychowanków na kwotę **184.656,57 zł**;
- ✓ pomocy finansowej na zagospodarowanie dla **6** wychowanków na kwotę **12.467,00 zł.**

Łącznie w 2017 roku ze wsparcia Ośrodka skorzystało 38 wychowanków różnych placówek.

IX. Działania Klubu Wolontariusza przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie

W omawianym okresie sprawozdawczym działający przy Ośrodku Klub Wolontariusza liczył 15 wolontariuszy. Bezpośrednio w środowisku pracowała 9 osób: 4 wolontariuszy podejmowało działania na rzecz dzieci w rodzinie; 5 wolontariuszy niosło pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.

W celu rozwiązywania pojawiających się trudności, na bieżąco odbywały się spotkania wolontariuszy z koordynatorami wolontariatu w zakresie: analizy pracy (efekty, problemy, obowiązki), omówienia spraw bieżących, podsumowania roku 2017.

X. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami

Właściwa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga ścisłej współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Dlatego Ośrodek prowadził ścisłą współpracę, głównie z:

- **Policją i Strażą Miejską**

Współpraca polegała głównie na wymianie informacji z zakresu występujących problemów rodzinnych: interwencji w sprawie przemocy w rodzinach oraz właściwych zachowań osób opuszczających zakłady karne, udzielania informacji o osobach bezdomnych oraz żebractwa. Terenowi pracownicy socjalni na bieżąco współpracowali z dzielnicowymi, którzy w wielu przypadkach asystowali podczas wizytacji środowisk dotkniętych patologią.

- **Prokuraturą Rejonową**

Współpraca polegała na włączeniu się aktywnie do akcji „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”. W ramach ww. akcji w siedzibie Prokuratury Rejonowej pracownicy socjalni pełnili dyżury.

- **Ochroną Zdrowia**

Współpraca polegała przede wszystkim na wymianie informacji w sprawie klientów z problemem przemocy domowej oraz pomocy w uzyskaniu zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

- **Ochotniczym Hufem Pracy**

W ramach współpracy pracownicy socjalni na bieżąco przekazywali informacje o prowadzonych warsztatach, szkoleniach i kursach.

- **Wojewódzkim Urzędem Pracy – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej**

Współpraca w zakresie informowania o kursach, poradnictwie psychospołecznym i zawodowym. Pracownicy socjalni dokonali rekrutacji 184 osób do uczestnictwa w warsztatach z zakresu poszukiwania zatrudnienia.

- **szkołami**

W ramach współpracy pracownicy socjalni ściśle współpracowali z pedagogami szkolnymi w zakresie wspólnego przekazywania informacji dotyczących dzieci uczęszczających do szkół. Informacje dotyczyły m.in. dożywiania w szkole w formie bezpłatnych obiadów jak również wywiązywania się rodziców z funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto współpraca miała na celu uzyskanie informacji o sytuacji szkolnej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych potrzebnych do wydania oceny sytuacji opiekuńczo-wychowawczych dla sądu.

Z pedagogami szkolnymi pracownicy socjalni współpracowali w ramach grup roboczych powoływanych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- **sądami i kuratorami**

Celem tej współpracy był nadzór nad prawidłowym wykonywaniem opieki rodzinnej i rozwiązywanie problemów wychowawczo-opiekuńczych występujących w rodzinach oraz wydawanie opinii o kandydatach na rodziców zastępczych oraz ocena sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej.

- **Kościółem Ewangelicznych Chrześcijan**

Współpraca dotyczyła skierowania 100 dzieci z rodzin objętych pomocą socjalną do otrzymania paczek świątecznych.

- **Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów**

Współpraca dotyczyła głównie wzajemnego informowania się o potrzebach udzielania pomocy i możliwościach jej uzyskania jak również zgłaszania osób niepełnosprawnych do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, w tym świadczenie usług opiekuńczych.

- **Stowarzyszeniem Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Centrum Edukacyjno – Rehabilitacyjne „Szansa”**

Współpraca dotyczyła między innymi udzielania informacji na temat korzystania ze środków PFRON w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych. Ponadto MOPR przekazywał na bieżąco magazyn „Integracja” w celu zapoznania się z podejmowanymi działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych.

- **Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy Abstynentów Klub AA „Pałacyk”**

Współpraca miała na celu pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym. Osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu były kierowane do grup wsparcia „AA”.

- **Oddziałem Łódzkim PFRON**

Współpraca ta dotyczyła przekazywania informacji o realizowanym programie celowym PFRON „Aktywny samorząd”.

- **Radami Osiedli**

Współpraca pracowników socjalnych MOPR polegała najczęściej na kontakcie osobistym lub telefonicznym z członkami Rad Osiedli. Członkowie Rad zgłaszali osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej do ewentualnego rozeznania i udzielenia stosownego wsparcia.

- **Fundacją „Divine Mercy”**

Współpraca dotyczyła dystrybucji żywności w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” i z tej formy pomocy w 2017 roku skorzystało 1.517 osób skierowanych przez Ośrodek.

- **Aresztem Śledczym**

Współpraca dotyczyła przeprowadzenia spotkania z osobami skazanymi, które miało na celu przekazanie skazanym informacji o formach, rodzajach i sposobie uzyskiwania pomocy społecznej po opuszczeniu jednostki penitencjarnej.

XI. Rehabilitacja Społeczna Osób Niepełnosprawnych

Środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych przekazywane są corocznie przez Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie (PFRON) według algorytmu określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym.

W roku 2017 środki PFRON wykorzystane dla Powiatu Piotrków Trybunalski stanowiły kwotę 2.818.686,10 zł w tym:

- na rehabilitację społeczną wykorzystano kwotę - 2.586.149,30 zł
- na rehabilitację zawodową wykorzystano kwotę - 165.696,18 zł
- koszty obsługi zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej - 66.840,62 zł

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej

1. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

W 2017 roku zawarte zostały 3 umowy (2 umowy dla osób dorosłych i 1 umowa dla dziecka).

Wyłacone dofinansowanie stanowiło kwotę **1.274,99 zł**, w tym dla

- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej – wyłacono środki w wysokości **574,99 zł** (1 osoba),
- osób dorosłych – wydatkowano **700,00 zł** (2 osoby).

Dofinansowaniem objęto zakup rowerka magnetycznego (1 szt.), bieżni elektrycznej (1 szt.), rotora elektrycznego kończyn górnych i dolnych (1 szt.).

2. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przekazano dla 453 wnioskodawców na ogólną kwotę **588.876,83 zł** w tym:

- dla 389 osób dorosłych niepełnosprawnych na kwotę **481.046,83 zł**,
- dla 64 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę **107.830,00 zł**.

Dofinansowaniem objęto między innymi: aparaty słuchowe, pieluchomajtki, obuwie ortopedyczne, ortezy, protezy, cewniki, wózki inwalidzkie, balkoniki, kule, materace i poduszki przeciwodleżynowe, szkła do okularów.

3. Dofinansowanie prac dotyczących likwidacji barier architektonicznych.

Na dofinansowanie prac dotyczących likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych zawarto 4 umowy (4 umowy dla osób dorosłych). Wyłacone dofinansowanie dla 4 osób stanowiło kwotę **28.320,48 zł**.

Likwidacja barier architektonicznych obejmowała (dotyczy środków wyłaconych):

- przystosowanie pomieszczenia łazienki i wc dla potrzeb 3 osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu – na kwotę 7.152,48 zł,

- montaż krzeselka schodowego w klatce schodowej pomiędzy parterem a 1 piętrem wraz z podłączeniem urządzenia do instalacji elektrycznej dla dorosłej osoby niepełnosprawnej poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego – na kwotę 21.168,00 zł,

4. Dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się.

W 2017 roku na dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się zostało zawartych 7 umów dla potrzeb 6 dorosłych osób niepełnosprawnych oraz 1 dziecka. Faktycznie wypłacono dofinansowanie w wysokości **8.689,50 zł**. Przedmiotem dofinansowania były: łóżka rehabilitacyjne (3 szt.), komputer przenośny (2 szt.), komputer przenośny z programami edukacyjnymi dla dziecka (1 szt.), telefon głośnomówiący (1 szt.).

5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

Powyższe zadanie realizowane było w oparciu o wnioski, które zostały złożone do 30 listopada 2016 roku.

Na przestrzeni całego 2017 roku zawartych zostało 14 umów z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie miasta:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Szansa” w Piotrkowie Trybunalskim – 2 umowy (wycieczka autokarowa do Torunia, wycieczka autokarowa w Góry Świętokrzyskie),
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko-Powiatowy w Piotrkowie Trybunalskim – 4 umowy, (wycieczka autokarowa do Warszawy, wycieczka autokarowa do Wieliczki i Krakowa, spotkanie integracyjne, spotkanie opłatkowe),
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim – 2 umowy (wycieczka autokarowa do Olsztyna, Szczytna, Giżycka i okolic, wycieczka autokarowa do Szczecina, Międzyzdrojów i Świnoujścia),
- Terenowa Komisja Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” w Piotrkowie Trybunalskim – 2 umowy (wycieczka autokarowa w Góry Sudety, wycieczka autokarowa do Szczercowa),
- Polski Związek Niewidomych Okręg Łódzki Koło Terenowe Nr 16 w Piotrkowie Trybunalskim - 1 umowa (wycieczka autokarowa do Zielonej Góry),
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Piotrkowie Trybunalskim – 2 umowy (wycieczka autokarowa do Wrocławia, wycieczka autokarowa do Zakopanego i okolic)
- Stowarzyszenie Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Piotrkowie Trybunalskim – 1 umowa (wycieczka autokarowa do Muszyny i okolic).

Wypłacone dofinansowanie ze środków PFRON w ramach tego zadania wyniosło **61.239,50 zł**. Z tej formy skorzystało **531** osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami, w tym **17** dzieci i młodzieży niepełnosprawnych na kwotę 2.736,00 zł.

6. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

W 2017 roku wypłacono dofinansowanie dla 444 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami na ogólną kwotę w wysokości **454.940,00 zł** w tym:

- dla 348 dorosłych osób niepełnosprawnych z opiekunami na kwotę **353.955,00 zł**,

- dla 96 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z opiekunami na kwotę **100.985,00 zł.**

7. Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

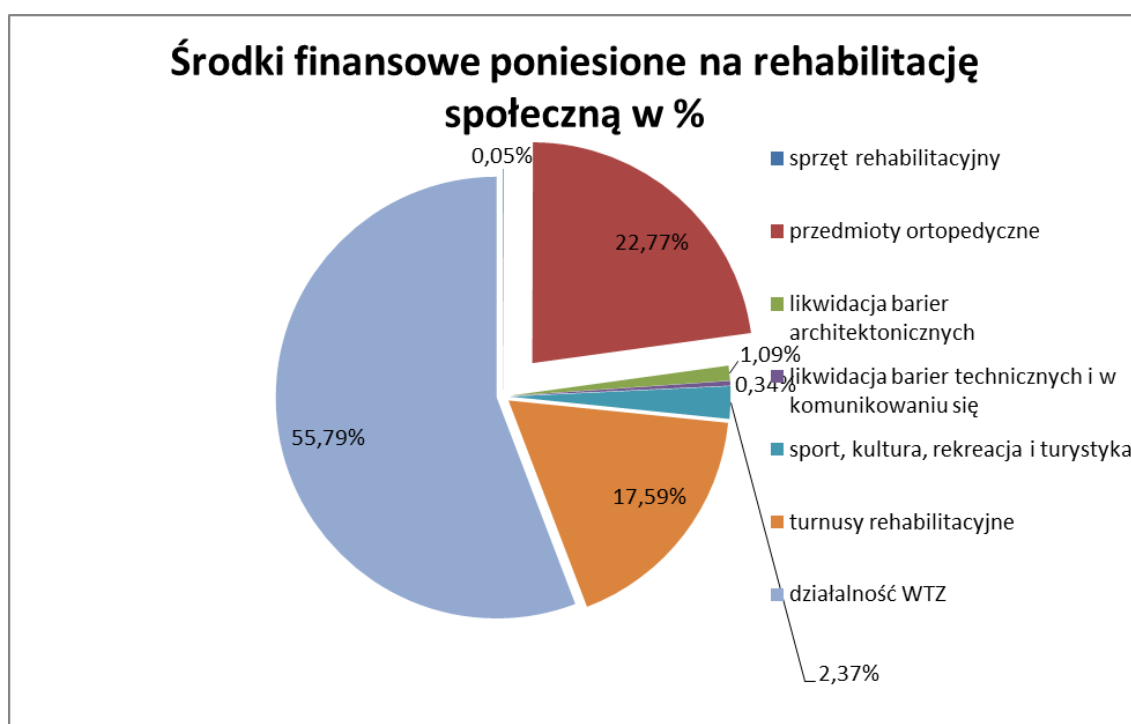
Na działalność WTZ w 2017 r. obejmującą uczestnictwo 90 osób przekazano środki PFRON w wysokości **1.439.640 zł** oraz środki Powiatu w wysokości 159.960 zł (łącznie przekazano kwotę 1.599.600 zł).

Terapia zajęciowa prowadzona była w sekcjach: stolarskiej, gospodarstwa domowego, plastycznej, hafciarskiej, malarskiej, krawieckiej, teatralnej, multimedialnej, muzycznej, witrażu, dekoratorskiej, rękodziela artystycznego, kosmetyczno – fryzjerskiej, fotograficzno – informatycznej, florystycznej, majsterkowania i technik różnych, ochrony środowiska i promocji zdrowia, kształtowania umiejętności społecznych i zawodowych.

Z dniem 29 grudnia 2017r. liczba uczestników WTZ zwiększyła się o 5 osób. Koszty wynikające ze zwiększenia liczby uczestników WTZ od 29.12.2017r. do 31.12.2017r. stanowiły ogółem 3.520,00 zł. Przekazane dofinansowanie ze środków PFRON wynosiło **3.168,00 zł**, a dofinansowanie Powiatu 352,00 zł.

Utworzona została jedna nowa pracownia: doskonalenie kompetencji w zakresie samoobsługi.

Podsumowanie: wydatkowanie środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej w 2017 roku przedstawia następujący wykres:

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Zadania z zakresu Rehabilitacji Zawodowej

W 2017 roku zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowane były przez Powiatowy Urząd Pracy w Piotrkowie Trybunalskim. Sprawozdanie z wykorzystania środków PFRON z zakresu rehabilitacji zawodowej sporządzone zostało w oparciu o sprawozdanie przekazane przez Powiatowy Urząd Pracy oraz dostępną w Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych dokumentację.

Na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych w 2017 roku wydatkowano kwotę w wysokości **165.696,18 zł**, w tym:

1. Zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę w związku z wyposażeniem stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

W wyniku zawarcia 4 umów utworzone zostały 4 stanowiska pracy dla **4 osób** niepełnosprawnych. Stanowiska pracy utworzono w następujących zawodach:

- *szwaczka,*
- *hafciarz,*
- *pracownik biurowy – firma ubezpieczeniowa,*
- *ślusarz.*

Na zadanie to wydatkowana została kwota w wysokości **123.128,00 zł**.

2. Finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych.

W celu zwiększenia szans zatrudnienia osób niepełnosprawnych w 2017 roku ze środków PFRON organizowane były szkolenia dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu.

W 2017 roku szkoleniami objęte zostały **3 osoby**. Na zadanie to wydatkowano kwotę **4.651,71 zł**. Zakres prowadzonych szkoleń:

- *obsługa komputera i kasy fiskalnej,*
- *rozliczanie rocznych zeznań podatkowych PIT,*
- *warsztaty doskonalenia zawodowego instruktorów nauki jazdy.*

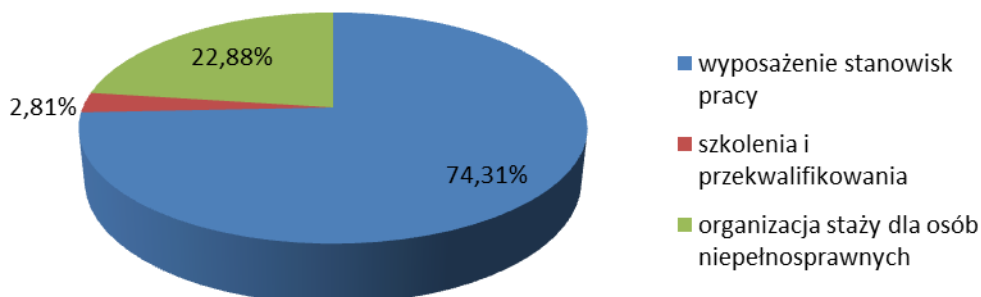
3. Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

W 2017 roku zawartych zostało 5 umów z pracodawcami o odbywanie stażu przez osobę niepełnosprawną poszukującą pracy niepozostającą w zatrudnieniu finansowanego ze środków PFRON. Staże zorganizowane zostały na stanowiskach: pracownik administracyjny, pracownik administracyjno – gospodarczy, pracownik biurowy (2 osoby), pomoc fryzjera.

Na organizację stażu wydatkowano środki PFRON w wysokości **37.916,47 zł**.

Podsumowanie: wydatkowanie środków PFRON w zakresie rehabilitacji zawodowej w 2017 roku przedstawia następujący wykres:

Środki finansowe poniesione na rehabilitację zawodową w %

Źródło: dane MOPR – opracowanie własne

Zadania dodatkowe realizowane ze środków PFRON

1) W 2017 roku Samorząd Powiatu Miasto Piotrków Trybunalski przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Jednostką organizacyjną samorządu powiatowego wskazaną do realizacji programu był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie. Celem głównym programu „Aktywny samorząd” było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

W 2017 roku realizowane były następujące obszary wsparcia programu :

MODUŁ I - LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ I ZAWODOWĄ

OBSZAR A - LIKWIDACJA BARIERY TRANSPORTOWEJ

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B

OBSZAR B - LIKWIDACJA BARIER W DOSTĘPIE DO UCZESTNICTWA W SPOŁECZEŃSTWIE INFORMACYJNYM

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania

Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania

OBSZAR C - LIKWIDACJA BARIER W PORUSZANIU SIĘ

Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym

Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,

- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu

Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości

- refundacja kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu

OBSZAR D - POMOC W UTRZYMANIU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ POPRZEZ ZAPEWNIENIE OPIEKI DLA OSOBY ZALEŻNEJ (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem)

MODUŁ II - POMOC W UZYSKANIU WYKSZTAŁCENIA NA POZIOMIE WYŻSZYM

W 2017r. zawartych zostało 85 umów, z tego:

1) Moduł I – zawarte zostały 23 umowy, w tym:

- Obszar A zadanie nr 1 – 1 umowa dla potrzeb dziecka niepełnosprawnego,
- Obszar A zadanie nr 2 – 1 umowa dla osoby dorosłej niepełnosprawnej,
- Obszar B zadanie nr 1 – 3 umowy, w tym 2 umowy dla osób dorosłych niepełnosprawnych oraz 1 umowa dla dziecka niepełnosprawnego,
- Obszar B zadanie nr 1 i nr 2 – 1 umowa dla dorosłej osoby niepełnosprawnej,
- Obszar C – zadanie nr 2 – 9 umów dla dorosłych osób niepełnosprawnych,
- Obszar D – 8 umów dla osób dorosłych niepełnosprawnych,

2) Moduł II – zawarte zostały 62 umowy z dorosłymi osobami niepełnosprawnymi.

Wydatkowane środki na dzień 31.12.2017 r. stanowiły kwotę **114.655,47 zł**, z tego:

1) Moduł I – **31.372,47 zł**,

2) Moduł II – **83.283,00 zł**.

Ponadto do 31.12.2017r. wydatkowana została kwota w wysokości **5.101,51 zł** przeznaczona na obsługę i promocję programu (obsługa: 4.068,31 zł, promocja: 1.033,20 zł).

Program „Aktywny samorząd” – edycja programu w 2017 roku, realizowany jest do 15 kwietnia 2018 roku (jest to termin rozliczenia z PFRON). W związku z tym w 2018 roku wypłacane były oraz jeszcze będą wypłacane środki PFRON. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 28 marca 2018 r. wypłacone środki stanowiły kwotę 57.749,94 zł (Moduł I + Moduł II – 53.906,63 zł, koszty obsługi – 1.600,00 zł, koszty promocji – 1.685,10 zł, koszty ewaluacji – 558,21 zł).

2). Również w 2017 roku realizowany był „Program wyrównywania różnic między regionami III” finansowany ze środków PFRON.

W I kwartale 2017 roku w Oddziale Łódzkim PFRON w Łodzi złożone zostało wystąpienie o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” następującego projektu: **„Zakup samochodu 9-miejscowego specjalnie przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich – uczestników WTZ w Piotrkowie Trybunalskim”**. W miesiącu lipcu 2017 r. na powyższy projekt przyznane zostało dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości 80.000,00 zł. W dniu 21.07.2017 r. zawarta została pomiędzy PFRON w Warszawie a Miastem Piotrków Trybunalski Miastem na Prawach Powiatu stosowna umowa na realizację tego zadania, natomiast w dniu 28.08.2017 r. zawarta została umowa na realizację powyższego projektu pomiędzy Miastem Piotrków Trybunalski Miastem na Prawach Powiatu (Realizator Programu) a Stowarzyszeniem Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym w Piotrkowie Trybunalskim (Beneficjent). Koszt całkowity zakupu samochodu wyniósł **138.800,00 zł**, z tego: dofinansowanie ze środków PFRON stanowiło kwotę **80.000,00 zł**, a pozostałą kwotę w wysokości **58.800,00 zł** zapłaciło Stowarzyszenie ze środków własnych.

Ponadto w ramach kosztów obsługi programu wydatkowano kwotę **1.200,00 zł**.

Ogólna kwota środków PFRON wydatkowana w ramach programu stanowiła 81.200,00 zł (80.000,00 zł koszty dofinansowania zakupu samochodu; 1.200,00 zł koszty obsługi programu).

XII. Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie działa Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, do zadań którego należy orzekanie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, wydawanie legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności oraz kart parkingowych.

W 2017 roku Zespół wydał:

2.250 orzeczeń o niepełnosprawności, w tym:

- 2009 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia;
- 241 orzeczeń dla osób przed 16 rokiem życia;

548 legitymacji dla osób niepełnosprawnych, w tym:

- 494 legitymacje dla osób powyżej 16 roku życia;
- 54 legitymacje dla osób przed 16 rokiem życia.

381 kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności jest finansowany z dwóch źródeł. Ze środków otrzymanych z budżetu wojewody wydatkowano w 2017 roku kwotę w wysokości 327.683,80 zł, natomiast ze środków przekazanych przez Urząd Miasta - Zespół wykorzystał kwotę w wysokości 137.881,41 zł.

Łącznie w 2017 roku Zespół wykorzystał środki finansowe w wysokości 465.565,21 zł.

XIII. Świadczenia rodzinne

Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz na ubezpieczenie zdrowotne. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem” oraz zasiłek pielęgnacyjny. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres zasiłkowy tzn. okres od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego.

1. Zasiłki rodzinne

Z zasiłku rodzinnego w 2017 roku skorzystało **4.351 dzieci** na kwotę **5.219.987,92 zł.**

1.1. Dodatki do zasiłku rodzinnego

MOPR w 2017 r. wypłacił następujące dodatki do zasiłku rodzinnego:

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka dla **226** dzieci na kwotę **226.000,00 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego dla **182** dzieci w kwocie **508.650,00 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka dla **323** dzieci na kwotę **568.510,16 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla **483** dzieci na kwotę **505.880,00 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego dla **2.609** dzieci na kwotę **260.900,00 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania dla **88** dzieci na kwotę **43.392,00 zł**;
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej dla **573** dzieci na kwotę **540.060,00 zł**;
- **526** jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka na kwotę **526.000,00 zł.**

2. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie rezygnującej z pracy w celu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym do 16 roku życia z orzeczoną niepełnosprawnością lub nad osobą z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności. Przy przyznawaniu tego świadczenia nie stosuje się kryterium dochodowego. Wysokość świadczenia w 2017 r. wynosiła 1.300,00 zł.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił świadczenia pielęgnacyjne dla **338** osób na kwotę **5.161.430,30 zł**.

3. Zasiłek pielęgnacyjny

W 2017 roku zasiłek ten wynosił **153 zł** miesięcznie. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje dziecku niepełnosprawnemu, osobie powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o znacznym, a także umiarkowanym stopniu niepełnosprawności jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Świadczenie przysługuje również osobom powyżej 75 roku życia bez względu na stan zdrowia. Przy przyznawaniu tego zasiłku nie bierze się pod uwagę kryterium dochodowego.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił zasiłki pielęgnacyjne dla **2.614** osób na kwotę **4.321.791,00 zł**.

4. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł miesięcznie.

Ośrodek w 2017 r. wypłacił specjalny zasiłek opiekuńczy 56 osób na kwotę **256.299,30 zł**.

5. Składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych

W 2017 roku Ośrodek opłacił składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych dla **315** osób na kwotę **1.186.428,62 zł**.

6. Składki na ubezpieczenie społeczne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy

W 2017 roku Ośrodek opłacił składki dla **48** osób na kwotę **56.735,92 zł**.

7. Fundusz alimentacyjny

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty i egzekucja tych alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat lub do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej. Na dziecko posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, którego rodzic nie płaci zasądzonych alimentów, świadczenia przysługują bez względu na wiek dziecka.

Świadczenia z funduszu przyznawane są na tzw. okresy świadczeniowe, trwające 12 miesięcy od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego. Wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w odróżnieniu od wniosków o przyznanie zaliczki alimentacyjnej, składa się nie u komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne lecz bezpośrednio w urzędzie gminy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenia albo w ośrodku pomocy społecznej, jeżeli w danej gminie ośrodek ten realizuje takie świadczenia.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w kwocie zasądzonych alimentów, ale nie więcej niż po 500 zł na każde z uprawnionych do alimentów dzieci.

Na koniec 2017 roku w naszym mieście świadczeniem z funduszu alimentacyjnego objętych zostało **931** osób na kwotę **3.507.132,55 zł**.

8. Zasiłek dla opiekuna

W dniu 4 kwietnia 2014 r. została uchwalona ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Przedmiotowa ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 30 czerwca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie o świadczeniach w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r. (wraz z ustawowymi odsetkami),
- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

W 2017 roku MOPR wypłacił zasiłek dla opiekuna - **25** osób na kwotę **133.904,80 zł**.

9. Składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna

W 2017 roku Ośrodek opłacił składki dla **19** osób na kwotę **29.080,66 zł**.

10. Świadczenie rodzicielskie

Uchwalona przez Sejm w dniu 24 lipca 2015 r. ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw wprowadziła od 1 stycznia 2016 roku nowe świadczenie – świadczenie rodzicielskie.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez 52 tygodnie po urodzeniu dziecka w wysokości 1.000 zł miesięcznie.

W 2017 roku Ośrodek na ten cel wydatkował kwotę w wysokości **1.995.973,80 zł** dla **320** osób,

11. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane na podstawie art. 5, ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych

Na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane na podstawie art. 5, ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2017 roku Ośrodek wypłacił **5.335** świadczeń na kwotę **288.595,76 zł**.

12. Świadczenie wychowawcze Program Rodzina 500 Plus

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

- Świadczenie przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka.
- Świadczenie przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie na pierwsze dziecko przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.200,00 zł.
- Świadczenie na drugie i kolejne dziecko przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia niezależnie od dochodu.

Wysokość świadczenia to 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił świadczenie dla **7.899** dzieci na kwotę **41.855.757,15 zł**.

13. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zgodnie z zapisami ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego odpowiednie zaświadczenia, przyznaje się, na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Do wniosku należy też dołączyć zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie wystawia lekarz ubezpieczenia zdrowotnego posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił świadczenie dla **10** osób na kwotę **40.000,00 zł**.

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wydatkował na wypłatę świadczeń rodzinnych, dodatków do tych świadczeń, świadczeń wychowawczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na koszty obsługi zadania łączną kwotę 68.349.643,62 zł.

XIII. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego

Zadania z zakresu przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, tj. stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych, uczniom zamieszkałym na terenie miasta Piotrkowa Trybunalskiego od dnia 01 stycznia 2017 roku realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim.

Stypendia wypłacane były wnioskodawcom na zasadzie refundacji po przedstawieniu dowodów zakupu przedmiotów i artykułów szkolnych oraz innych kosztów związanych z celem na jaki stypendium zostało przyznane, a w przypadku zasiłków szkolnych po przedstawieniu stosownego oświadczenia i dokumentów potwierdzających zdarzenie losowe.

W 2017 roku wydano **817** decyzji przyznających świadczenia oraz **3** decyzje przyznające zasiłek szkolny na łączną kwotę **971.648,70 zł** (777.318,96 zł – dotacja; 194.329,74 zł – środki własne).

XV. Dodatki mieszkaniowe

Podstawę prawną stanowi ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych oraz Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem obligatoryjnym przyznawanym na wniosek. Zależy od spełnienia łącznie warunków przewidzianych ustawą tj: osoby muszą posiadać tytuł prawny do zajmowanego lokalu np. umowa najmu, przydział lokalu; osoby bez tytułu prawnego muszą oczekiwać na lokal socjalny lub zamienny; dochód, nie może przekraczać **175%** najniższej emerytury dla osoby samotnej i **125%** najniższej emerytury dla rodziny; powierzchnia użytkowa lokalu, nie może przekraczać:

- dla 1 osoby $35,00 \text{ m}^2 + 30\% = 45,50 \text{ m}^2$
- dla 2 osób $40,00 \text{ m}^2 + 30\% = 52,00 \text{ m}^2$
- dla 3 osób $45,00 \text{ m}^2 + 30\% = 58,50 \text{ m}^2$
- dla 4 osób $55,00 \text{ m}^2 + 30\% = 71,50 \text{ m}^2$
- dla 5 osób $65,00 \text{ m}^2 + 30\% = 84,50 \text{ m}^2$
- dla 6 osób $70,00 \text{ m}^2 + 30\% = 91,00 \text{ m}^2$;

dodatek przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza powierzchni normatywnej o więcej niż 30% lub 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej nie przekracza 60%.

Wysokość dodatku mieszkaniowego uzależniona jest od czynników:

- powierzchni użytkowej lokalu,
- wydatków na mieszkanie,
- wyposażenia lokalu w urządzenia techniczne,
- ilości osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe,
- dochodów gospodarstwa domowego.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy.

W 2017 roku Ośrodek wypłacił 17.523 dodatki mieszkaniowe dla 1.460 osób. Łącznie wydatki na wypłatę świadczeń oraz obsługę zadania wyniosły 4.881.416,46 zł (środki miasta).

XVI. Dodatki energetyczne

Z dniem 1 stycznia 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła dodatek energetyczny dla odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki stawki dodatku energetycznego kształtowały się następująco:

za okres od 01 stycznia 2017 r. do 30 kwietnia 2017 r.:

- gospodarstwo domowe 1 osobowe - 11,09 zł na 1 m-c,
- gospodarstwo domowe 2 – 4 osobowe - 15,40 zł na 1 m-c,
- gospodarstwo domowe 5 i więcej osobowe – 18,48 zł na 1 m-c;

za okres od 01 maja 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

- gospodarstwo domowe 1 osobowe - 11,29 zł na 1 m-c,
- gospodarstwo domowe 2 – 4 osobowe - 15,68 zł na 1 m-c,
- gospodarstwo domowe 5 i więcej osobowe - 18,81 zł na 1 m-c.

Dodatek energetyczny przyznawany był na wniosek, do którego wnioskodawca zobowiązany był dołączyć aktualną, kompleksową umowę z zakładem energetycznym (umowa na przesyłanie i sprzedaż energii elektrycznej) lub aktualną umowę sprzedaży energii elektrycznej zawartą z zakładem energetycznym oraz ostatni rachunek lub fakturę VAT za energię elektryczną (w przypadku wyboru płatności na rachunek bankowy zakładu energetycznego).

W 2017 roku Ośrodek wypłacił 7.224 dodatki energetyczne dla 868 osób. Łącznie wydatki na wypłatę świadczeń oraz obsługę zadania wyniosły 104.158,74 zł (dotacja).

XVII. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej oraz transportowej na terenie całego kraju. Zniżki oferują nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu, rodziny zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

MOPR w 2017 roku wydał 370 kart dla 69 rodzin. Koszty związane z realizacją powyższego zadania wyniosły 871 zł (dotacja celowa).

XVI. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Do zadań zleconych gminie, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom, innym, niż ubezpieczeni, osobom posiadającym obywatelstwo polskie i posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. W 2017 roku decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydawał Prezydent Miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Ośrodek w okresie od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku pokrył koszty związane z wydawaniem decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla 145 osób (poprzedzonych przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego) na kwotę w wysokości 1.151,00 zł (dotacja celowa).

XVIII. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zadania z zakresu pomocy społecznej realizowało 130 pracowników Ośrodka, w tym:

- 74 osoby w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- 5 osób w Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych,
- 7 osób w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- 19 osób w Zespole ds. Świadczeń Rodzinnych,
- 6 osób w Zespole ds. Dodatków Mieszkaniowych,
- 19 osób w Centrum Wsparcia Rodziny i Dziecka.

Na bieżącą i inwestycyjną działalność Ośrodka wydatkowano kwotę **4.746.053,32 zł (środki własne 3.522.455,32 zł, dotacja 1.223.598,00 zł).**

W 2017 roku pracownicy Ośrodek uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach z zakresu:

Lp	Temat szkolenia/konferencji	osoby
1	Możliwości rozwiązań sytuacji trudnych i skomplikowanych w pracach grup roboczych	39
2	Motywowanie do leczenia odwykowego	40
3	Przemoc oznaką słabości	40
4	Symulacja pracy Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	1
5	Ostrożne dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci	4
6	Społeczne odpowiedzialne zlecenie zadań publicznych oraz stosowanie klauzul społecznych	2
7	Dostępność projektów z Osi I POWER na lata 2014-2020	2
8	Pracownik socjalny i asystent rodziny a rola kierownika OPS w podziale zadań pomiędzy nimi	2

9	Indywidualny plan pomocy oraz pomoc i wspieranie rodziny w kryzysie	2
10	Karta dużej rodziny po zmianach 2017	1
11	Monitorowanie sytuacji rodziny, w której dochodzi do przemocy oraz rodziny zagrożonej występowaniem przemocy	2
12	Przeciwdziałanie przemocy oraz profilaktyka uzależnień w kontekście współpracy służb w zakresie pomocy skazanym w ich społecznej readopcji	1
13	Ustawa „za życiem”, świadczenia pielęgnacyjne, 500+, świadczenia rodzinne	2
14	Fundusz alimentacyjny w praktyce – aktualności 2017	1
15	Świadczenia rodzinne 2017 w praktyce i w świetle proponowanych zmian	2
16	Zmiany w świadczeniach wychowawczych, świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnym. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Aktualny stan prawny, interpretacja	2
17	Asystent rodziny w zakresie wsparcia kobiet i rodzin „Za życiem”. Rekomendacje medyczne i organizacyjne	2
18	Szkolenie dla asystentów rodziny	3
19	Wojewódzka strategia w zakresie Polityki Społecznej 2020 – założenia, cele i kierunki działań	1
20	Konferencja regionalna dot. zmian ustaw wdrażających Program Kompleksowego Wsparcia Rodzin „Za Życiem”	2
21	Wspieranie rodziny w województwie łódzkim – funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego i asystentów rodziny	2
22	Podnoszenie kompetencji kadr medycznych uczestniczących w realizacji profilaktycznej opieki psychiatrycznej w tym wczesnego wykrywania objawów zaburzeń psychicznych	1
23	Podejście doceniające w pracy z rodziną zastępczą	5
24	Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	3
25	Nowe procedury i zadania do wykonania w 2017 roku w zakresie ochrony danych osobowych	2
26	Organizacja pomocy dla dzieci z FASD – diagnoza i budowanie systemu wsparcia	1
27	Potrącenia z wynagrodzeń, zasiłków finansowych z ZUS, umów cywilnoprawnych w 2017 roku – nowe interpretacje, orzeczenia i wyroki sądowe	1
28	Zmiany w prawie cywilnym i postępowaniu cywilnym	2
29	Nowa rola administratora bezpieczeństwa informacji w sektorze pomocy społecznej w świetle krajowych i unijnych przepisów o ochronie danych osobowych	1
30	Przepisy o dodatkach energetycznych oraz stosowanie aktualnie obowiązujących przepisów o dodatkach mieszkaniowych po nowelizacji KPA 2017 według stanu prawnego na dzień 01.09.2017 r.	1

Razem koszty szkoleń łącznie z kosztami dojazdu i zakwaterowania wyniosły 17.000,90 zł.

XIX. Podsumowanie

W 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie na realizację powyższych zadań oraz ich obsługę wydatkował kwotę w wysokości **104.401.299,41** w tym:

1. środki własne miasta: **20.785.981,58**
2. dotacja z budżetu państwa: **80.595.674,75**
3. środki pozabudżetowe: **3.019.643,08**

Powyższe kwoty zawierają koszty obsługi realizowanych zadań.

XX. Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2014-2017

Wybrane zadania realizowane przez Ośrodek w latach 2014 - 2017 przedstawione są w układzie tabelarycznym na stronach 54-55.

XXI. Bilans potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2018 roku

Potrzeby z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Ośrodek w 2018 roku przedstawione są w układzie tabelarycznym na stronach 56-60.

Wybrane zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w latach 2014-2017

ZADANIA		2014	2015	2016	2017
Zasiłek Stały	osoby	737	746	731	708
	wydatki	3.006.244,91	3.128.847,61	3.363.588,68	3.282.004,28
Składki zdrowotne dla osób korzystających z zasiłków stałych ze świadczeń rodzinnych nie posiadających ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	osoby	809	824	808	819
	wydatki	350.247,61	421.163,82	449.703,42	468.551,21
Zasiłek Okresowy	osoby	2.262 rodziny/5.161 os.	2.032 rodziny/4.759 os.	1.727 rodzin/4.130 os.	1.495 rodzin/3.468 os.
	wydatki	4.285.042,18	3.749.020,40	3.419.979,02	2.568.191,77
Zasiłek celowy, w tym:	osoby	2.372 rodziny	2.018 rodzin	1.687 rodzin	1.348 rodzin
	wydatki	2.131.191,10	1.618.218,43	1.340.783,40	1.031.443,78
wypoczynek letni zaopatrzenie w opał		194 dzieci – 121.080	183 dzieci – 110.920	173 dzieci – 113.900	94 dzieci – 1.595,00
		1.274 rodziny - 696.913,00	1.149 rodzin - 631.228,50	1.013 rodzin - 542.845,34	843 rodziny - 558.668,00
Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", w tym:	osoby	6.390	6.036	5.403	4.653
	wydatki	4.037.728,70	3.975.500,20	4.089.761,15	3.913.444,35
zasiłki na zakup posiłków	osoby	6.247 osób/ 2.613 rodzin	5.918 osób/ 2.440 rodzin	5.268 osób/ 2.192 rodziny	4.553 osoby/ 1.941 rodzin
	wydatki	3.706.200,60	3.638.589,10	3.806.084,00	3.697.040,00

dożywianie uczniów w szkole		489 uczniów	484	323	252
		206.446,60	213.624,10	156.030,55	117.354,00
dożywianie w formie "gorącego posiłku"	osoby	78	79	58	51
	wydatki	65.090,00	71.962,00	70.906,60	58.523,40
Pomoc pieniężna dla rodzinnej pieczy zastępczej	osoby	130 rodzin/190 dzieci	131 rodzin/187 dzieci	130 rodzin/183 dzieci	126 rodzin/179 dzieci
	wydatki	1.559.026,88	1.660.430,48	1.563.874,48	1.528.317,84
Pomoc finansowa dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze	osoby	38	40	39	38
	wydatki	175.046,42	232.378,35	213.880,02	216.923,57
Pomoc finansowa na zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych	osoby	4	3	4	9
	wydatki	8.562,32	7.848,90	7.636,10	21.278,59
Pomoc rzeczowa dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	osoby	4	8	3	0
	wydatki	8.708,98	17.814,50	6.872	0
Ponoszenie przez gminę kosztów pobytu w domach pomocy społecznej	osoby	230	268	286	281
	wydatki	4.839.040,77	5.242.582,99	5.966.798,21	6.484.407,27
Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		2.609 orzeczeń	2.876 orzeczeń	2.160 orzeczeń	2.250 orzeczeń
	osoby	508 legitymacji	560 legitymacji	433 legitymacje	548 legitymacji
		375 kart parkingowych	862 karty parkingowe	315 kart parkingowych	381 kart parkingowych
	wydatki	393.570,16	436.206,38	473.785,85	465.565,21

BILANS POTRZEB MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W 2018 ROKU

Zadania szczegółowe	Termin realizacji	Źródła finansowania	Koszt zadań	Realizatorzy
1. Zasiłki stałe	cały rok	oczekiwana dotacja celowa	3.200.000,00	MOPR
2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających z: <ul style="list-style-type: none"> • zasiłków stałych, • świadczenia pielęgnacyjnego 	cały rok	dotacja celowa	260.862,00 203.278,00	MOPR
3. Zasiłki na zakup posiłku lub żywności (wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”)	cały rok	środki własne oczekiwana dotacja celowa	1.680.000,00 2.520.000,00	MOPR
4. Zasiłki celowe, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - zasiłki na opał - zasiłki na inne potrzeby (np. leki, energia, gaz, malowanie, remont, odzież, obuwie itp.,) - specjalne zasiłki celowe - pogrzeby 	cały rok	środki własne	1.330.000,00 600.000,00 470.000,00 200.000,00 60.000,00	MOPR
5. Zasiłki okresowe: <ul style="list-style-type: none"> - wypłacane w gotówce - płatne przelewem na wytypowane sklepy, w których świadczeniobiorca może nabyć podstawowe artykuły spożywcze i środki higieniczne 	cały rok	oczekiwana dotacja celowa	2.200.000,00	MOPR
6. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tyt. sprawowania opieki przyznane przez sąd	cały rok	oczekiwana dotacja celowa	100.000,00	MOPR
7. Wypłata dodatków mieszkaniowych Wypłata dodatków energetycznych	cały rok	środki własne oczekiwana dotacja celowa	4.658.814,00 95.000,00	MOPR

<p>8. Wyplata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami - wypłata świadczeń pielęgnacyjnych - wypłata zasiłków pielęgnacyjnych - opłacanie składek emerytalno-rentowych osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, - opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych - zaliczek alimentacyjnych - funduszu alimentacyjnego - realizacja „Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne” - zasiłek dla opiekuna oraz koszty obsługi 	cały rok	dotacja celowa środki własne	26.202.090,00 32.000,00	MOPR
<p>9. Realizacja Programu Rodzina 500 plus</p>	od 1 kwietnia 2016	oczekiwana dotacja celowa	40.253.780,00	MOPR
<p>10. Wydawanie decyzji do noclegowni dla osób bezdomnych</p>	cały rok			Schronisko dla bezdomnych
<p>11. Współpraca i kierowanie dzieci do organizacji pozarządowych, kościołów organizujących okolicznościowe zabawy, paczki i pomoc materialną najuboższym rodzicom</p>	cały rok			MOPR, Caritas, TPD, PCK, Rady osiedli, kluby sportowe i inne
<p>12. Praca socjalna z rodziną naturalną w celu przywrócenia zdolności wychowawczych i umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej</p>	cały rok			MOPR, Pogotowie Opiekuńcze, Dom Dziecka, Świetlica Środowiskowo Spocjoterapeut. „Bartek”

<p>13. Udzielanie porad prawnych, psychologicznych, pedagogicznych, pomocy socjalnej osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysu osobistego (np. utrata pracy, śmierć członka rodziny, kalectwo, długotrwała choroba, zaburzenia psychiczne, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania.</p>	cały rok	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	54.000,00	MOPR OIK
<p>14. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci usług specjalistycznych z zakresu rehabilitacji psychicznej i społecznej w ŚDS. Realizacja usług z zakresu rehabilitacji psychicznej i społecznej w ŚDS.</p>	cały rok			MOPR ŚDS
<p>15. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych w DDPS. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez DDPS.</p>	cały rok			MOPR DDPS
<p>16. Przyznanie decyzją administracyjną świadczeń w postaci usług opiekuńczych osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może im takiej pomocy zapewnić. Realizacja usług opiekuńczych na rzecz osób samotnych przez DDPS.</p>				MOPR DDPS
<p>17. Kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.</p>	cały rok	środki własne	6.719.312,00	MOPR
<p>18. Tworzenie odpowiednich warunków do dziennego pobytu, zaspokajanie potrzeb kulturalnych i towarzyskich, organizowanie prac w ramach terapii zajęciowej, zapewnienie co najmniej jednego posiłku w trakcie przebywania, udostępnienie urządzeń do utrzymania higieny osobistej.</p>	cały rok			DDPS MOPR

<p>19. Pomoc osobom niepełnosprawnym w tym:</p> <p><u>rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - likwidacja barier architektonicznych; - likwidacja barier technicznych i w komunikowaniu się; - zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze; - zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny; - przyznawanie dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych; - prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych; - dofinansowanie zadań z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki; - dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika <p><u>rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych; - finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych; - przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej; - zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu 	cały rok	PFRON	3.583.163,00	MOPR Centrum Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych	
	cały rok	PFRON	75.000,00		
	cały rok	PFRON	20.300,00		
	cały rok	PFRON	500.000,00		
	cały rok	PFRON	4.500,00		
	cały rok	PFRON	1.353.622,00		
	cały rok	PFRON	1.519.620,00		
	cały rok	PFRON	108.321,00		
	cały rok	PFRON	1.800,00		PUP
	cały rok	PFRON	160.000,00		
cały rok	PFRON	60.000,00			
cały rok	PFRON	7.356,00			
cały rok	PFRON	60.000,00			
<p>20. Wydawanie orzeczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - o stopniu niepełnosprawności - o niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia - oraz wydawanie legitymacji osobom niepełnosprawnym 	cały rok	środki własne	259.479,00	MOPR Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
		dotacja celowa	257.274,00		
<p>21. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny (asystent)</p>	cały rok	środki własne	134.985,00	MOPR	

<p>22. Zestawienie potrzeb w zakresie pieczy zastępczej</p> <p>1. Przyznanie pomocy pieniężnej na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, - kontynuowanie nauki i usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, - udzielenie pomocy rzeczowej na zagospodarowanie dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych, - udzielenie jednorazowej pomocy na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka, - wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych, - pozostałe wydatki związane z utrzymaniem dziecka w pieczy zastępczej, - szkolenie kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej, - dodatek wychowawczy, - dzień rodzicielstwa zastępczego, - obsługa zadania. 	cały rok	środki własne dotacja celowa	2.979.265,00 713.210,00	MOPR
<p>23. Udzielanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie pełnoletnim wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze.</p>	cały rok	środki własne	231.566,00	MOPR
<p>24. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej</p>	cały rok			MOPR
<p>25. Współpraca z Radami Osiedłowymi w Piotrkowie Tryb.</p>	cały rok			MOPR
<p>26. Wydatki na działalność OPS</p>	cały rok	środki własne dotacja celowa	3.569.454,00 999.600,00	MOPR

